የኢትዮጵያ ሥነ-ልክ ኢንስቲትዩት
Ethiopian Metrology Institute

የኢትዮጵያ ስነልክ ኢንስቲትዩት
የቴክኒክ ስራዎች አሰራር ማኑዋል

Catalog

1. ተቋማዊ መሰረት ... 1
1.1. አጠቃላይ የአሰራር ማኑዋሉ ዓላማ ... 1
1.2. የተቋሙ ህጋዊ ስልጣን ... 1
1.3. ራዕይ፣ ተልዕኮ እና እሴቶች ... 1
1.4. የተቋሙ ስትራቴጂክ ዓላማዎች ... 2
2. አስተዳደር እና ተቋማዊ መዋቅር ... 4
2.1. የድርጅታዊ መዋቅር ... 4
2.2. የዋና ዳይሬክተር፣ የምክትል ዋና ዳይሬክተሮች እና የዘርፍ ኃላፊዎች ሚና። ... 5
3. አገልግሎቶች እና ተግባራት ... 9
3.1. ከአገልግሎቱ ጋር የተያያዙ አጠቃላይ መረጃዎች ... 9
3.2. በኢንስቲትዩቱ የሚሰጡ የቴክኒክ አገልግሎቶች ዝርዝር መግለጫ ... 10
3.3. የአሰራር ሂደቶች፣ ደንበኞች አገልግሎቱን ለማግኘት ማለፍ ያለባቸው ቅደም ተከተሎች ... 10
3.4. የአገልግሎት ደረጃዎች እና የሚጠበቁ ውጤቶች ... 11
3.5. የተቋሙ ኮር የሥራ ሂደት ክንውን ... 12
4. ፖሊሲዎች እና መመሪያዎች ... 22
5. ውጫዊ ግንኙነት እና አጋርነት ... 25
5.1. የኢንስቲትዩቱ ተገልጋዮች እና ባለድርሻ አካላት ... 25
6. ደንበኞች መብትና ግዴታ ሰንጠረዥ ... 31
7. የኢንስቲትዩቱ የኮሙኒኬሽን ስትራቴጂ ... 31
8. ከሌሎች ተቋማት ጋር የሚደረጉ ትብብሮች ... 32
9. የማኅበረሰብ ተሳትፎ ተግባራት ... 33
10. ዓለም አቀፍ ወይም ቀጠናዊ አባልነቶች ... 34
11. አባልነት እና ዕውቅናዎች: ... 35
12. የመገናኛ መረጃዎች ... 36
ዋና መሥሪያ ቤት እና የቅርንጫፍ ቢሮዎች ... 36
ዋና መስሪያ ቤት ... 36
ቅርንጫፍ ቢሮዎች ... 36
13. የሥራ ክፍል ሀላፊዎች ዝርዝር መገናኛ ... 37
የኢንተርኔት መርጃዎች እና የመረጃ ቋቶች ... 37
ማኅበራዊ ሚዲያ እና የመገናኛ መስመሮች ... 37
14. አባሪዎች ... 38
አባሪ 1፡- የኢትዮጵያ ስነ-ልክ ኢንስቲትዩት የደንበኞች ቅሬታ አቀራረብና አፈታት ስነ-ስርዓት ... 38
አባሪ 2፡ የኢንስቲትዩቱ ስነምግባር መርሆዎች ... 40
አባሪ 3፡ የካሊብሬሽን ስራዎች ብቃት ... 42

1. ተቋማዊ መሰረት

1.1. አጠቃላይ የአሰራር ማኑዋሉ ዓላማ

የኢትዮጵያ ስነ-ልክ ኢንስቲትዩት በሀገሪቱ የጥራት መሰረተ-ልማት ግንባታ ውስጥ ግንባር ቀደም ሚና ያለው ብሄራዊ ተቋም ነው። ይህ የአሰራር መመሪያ ተቋሙ የሀገሪቱን የልኬት ስርዓት ለማዘመን፣ የኢንዱስትሪውን ተወዳዳሪነት ለማሳደግ እና የህዝቡን ደህንነት ለማረጋገጥ የሚከናውናቸውን ሁለንተናዊ ተግባራት በዝርዝር የሚያሳይ ሰነድ ነው።

ኢንስቲትዩቱም የሀገሪቱን የልኬት መሰረት ከዓለም አቀፍ የአሃዶች ስርዓት (SI) ጋር በማስተሳሰር እና ብሔራዊ ኢታሎኖችን በአስተማማኝ ሁኔታ በመጠበቅ የልኬት ስርዓቱን የማዘመን ስራ ይከውናል። ከዚህም ጎን ለጎን ለአገልግሎት ሰጪዎች እና ለአምራች ድርጅቶች ስልጠናና የምክር አገልግሎት በመስጠት የቴክኒክ ብቃታቸውን የሚያጎለብት ሲሆን፣ በሳይንስ መሳሪያዎች አመራረጥ፣ ግዥ እና ጥገና ላይ የሚታዩ ክፍተቶችን በቴክኒክ ድጋፍ ይሞላል። ተቋሙ ኢትዮጵያን በዓለም አቀፍ መድረኮች በመወከልና የልኬት ውጤት ንፅፅር በማድረግም፣ የሀገሪቱ የልኬት አገልግሎት በዓለም አቀፍ ደረጃ ተቀባይነትና ተወዳዳሪነት እንዲኖረው በትኩረት የሚሰራ ተቋም ነው።

በአጠቃላይ ይህ ማኑዋል ኢንስቲትዩቱ እንደ ሀገር የተጣለበትን ህጋዊና ሙያዊ ኃላፊነት ለመወጣት የሚያከናውናቸውን ተግባራት፣ ለአገልግሎቱ ተጠቃሚዎች በዝርዝር የሚያስረዳ ሰነድ ነው።

1.2. የተቋሙ ህጋዊ ስልጣን

የኢትዮጵያ የስነ-ልክ ኢንስቲትዩት በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 555/2016 የተቋቋመ እና ተጠሪነቱ ለንግድና ቀጠናዊ ትስስር ሚኒስቴር የሆነ ብሔራዊ ተቋም ነው። ኢንስቲትዩቱ በዋናነት የመለኪያ መሣሪያዎችን ካሊብሬሽን የማከናወን፣ የሕክምና፣ የአናላይቲካልና የሳይንስ መሣሪያዎችን የመጠገን፣ እንዲሁም በዘርፉ አቅም የሚገነቡ ስልጠናዎችንና የማማከር አገልግሎቶችን የመስጠት ሰፊ ተልዕኮ ተሰጥቶታል። በተጨማሪም የዘርፉን ችግሮች የሚፈቱ የምርምር ሥራዎችን በማከናወን የሀገሪቱን የጥራት መሠረተ-ልማት የማዘመን ሚና ይጫወታል።

1.3. ራዕይ፣ ተልዕኮ እና እሴቶች

ተልዕኮ

በሥነ-ልክ እና በሳይንስ መሳሪያዎች ዘርፎች የጎለበተ የአሰራር ስርዓት በመዘርጋት፣ ችግር ፈቺ ምርምሮችን በማከናወን፣ ቀጣይነት ያለው አቅም በመገንባትና የቴክኖሎጂ ሽግግር በማምጣት ለደንበኞቻችን ብቃት ያለው አገልግሎት በመስጠት የምርትና የአገልግሎት ጥራትና ውጤታማነትን የማሳደግ ሚናውን በመወጣት የሀገሪቱን ኢኮኖሚ እድገት መደገፍ

ራዕይ

በ2022 ዓ.ም በሥነ-ልክ እና በሳይንስ መሣሪያዎች ዘርፍ በአለም አቀፍ ደረጃ ተቀባይነት ያለው በአፍሪካ ተመራጭ የሥነ-ልክ ኢንስቲትዩት መሆን

ዕሴቶች

- መሰጠት
- ማቀናጀት
- መላቅ

በዚህም ኢንስቲትዩቱ ለትክክለኛ ልኬት፣ ለፍትሐዊ ንግድና ለላቀ ጥራት የሚሰራ ሲሆን ትኩረቱም

- ✓ ማንኛውም የልኬት ውጤት በሳይንሳዊ መረጃና በማስረጃ ላይ ብቻ የተመሠረተ ማድረግ፣
- ✓ ዓለም አቀፋዊ ትስስርን በማስጠበቅ አለም አቀፍ ተወዳዳሪነትን ማረጋገጥ፣
- ✓ የጥራት መሠረተ ልማት ስርዓትን መደገፍ፣

1.4. የተቋሙ ስትራቴጂክ ዓላማዎች

ኢንስቲትዩቱ በሚቀጥሉት 5 ዓመታት ውስጥ ችግር ፈቺ ጥናትና ምርምርን በማስፋፋት፣ ዓለም አቀፍና አህጉራዊ ትብብሮችን በማጠናከር፣ እንዲሁም የልኬት ትክክለኝነትንና የዕርከን ተዋረድ ትስስርን በላቀ ደረጃ በማረጋገጥ የሀገሪቱን የሥነልክ መሰረት ለማዘመን አልሟል። በእነዚህ ስትራቴጂካዊ ጥረቶች አማካኝነትም፣ የተቋሙ አገልግሎቶች ሙሉ ዓለም አቀፍ ዕውቅናና ተቀባይነት እንዲኖራቸው በማድረግ የኢትዮጵያን የንግድና የኢንዱስትሪ ተወዳዳሪነት የማሳደግ ግብ ይዞ እየሰራ ይገኛል።

ችግር ፈቺ ጥናትና ምርምር ማካሄድ

- በሳይንስ መሳሪያዎች እና በሥነ-ልክ ዘርፍ ሳይንሳዊ ምርምርና ጥናት ለማከናወን የሚያስችሉ ተቋማዊ የመሰረተ ልማት ግንባታ ተግባራትን ማከናወን ።
- የአምራችና አገልግሎት ሰጪ ኢንዱስትሪዎችን ችግር የሚፈቱ፣ ለአካባቢ ጥበቃና ለህብረተሰብ ጤና እንክብካቤ አስተዋፅዖ የሚያደርጉ የጥናትና ምርምር ስራዎችን ማካሄድ፣
- በሀገር ውስጥ ገበያ የማይገኙ የሳይንስ መሳሪያዎች አካላት በምህንድስና አግባብ ተዘጋጅተው ለጥገና፣ ለሥልጠናና ለትምህርት ግብዓት እንዲውሉ በማድረግ የቴክኖሎጂ ሽግግርን ማሳለጥ ፣

ዓለም አቀፍና አህጉራዊ ትብብር ተሳትፎን ማጠናከር

- ከዓለም አቀፍና አህጉራዊ የሥነ-ልክ ተቋማት ጋር ቅንጅት በመፍጠር የሀገሪቱን ፍላጎት የሚያሟላና ጠንካራ ብሔራዊ የሥነ-ልክ ሥርዓት መዘርጋት፣

- በዓለም አቀፍ የሚዛንና መስፈሪያ ጠቅላላ ጉባኤ (CIPM MRA) እና በአፍሪካ ሜትሮሎጂ (AFRIMET) ቴክኒካዊ ስብሰባዎች ላይ ንቁ ተሳትፎ ማድረግ፣
- ኢንስቲትዩቱ የዓለም አቀፍ የሥነ-ልክ ድርጅት (BIPM) ሙሉ አባል በመሆን የሀገሪቱን ጥቅም ማስከበር፣

የልኬት ትክክለኝነትና የዕርከን ተዋረድ ትስስር ማስጠበቅ

- ብሔራዊ የመጀመሪያ ደረጃ ስታንዳርዶች ዓለም አቀፍ ተቀባይነት እንዲኖራቸው የላቦራቶሪ ሥርዓት በመዘርጋት የትክክለኝነት መጠናቸውና ትስስራቸው ተጠብቆ እንዲቆይ ማድረግ፣
- በሀገር ውስጥ ያሉ የካሊብሬሽን ላቦራቶሪዎች ብሔራዊ የዕርከን ተዋረድ ትስስር እንዲጠበቅና በአቻ ላቦራቶሪዎች ግምገማ ተቀባይነት እንዲያገኙ መስራት፣
- የብሔራዊ መለኪያ ስታንዳርዱ በአገሪቱ ውስጥ የመጨረሻው ትክክለኛ የልኬት መጠን ሆኖ ማገልገሉ ይረጋገጣል ።

ዓለም አቀፍ ዕውቅናና ተቀባይነት ማጠናከር

- የኢንስቲትዩቱ የልኬት ብቃት በዓለም አቀፍ የሥነ-ልክ ዳታ ቤዝ (KCDB) ላይ እንዲሰፍር በማድረግ የካሊብሬሽን ሰርተፍኬቶች በዓለም አቀፍ ደረጃ ተቀባይነት እንዲኖራቸው ይደረጋል ።
- በዓለም አቀፍና አህጉራዊ የእርስ በርስ የላቦራቶሪ ንፅፅር ፕሮግራሞች ላይ በመሳተፍ የልኬት ብቃት ይረጋገጣል ።

2. አስተዳደር እና ተቋማዊ መዋቅር

2.1. የድርጅታዊ መዋቅር

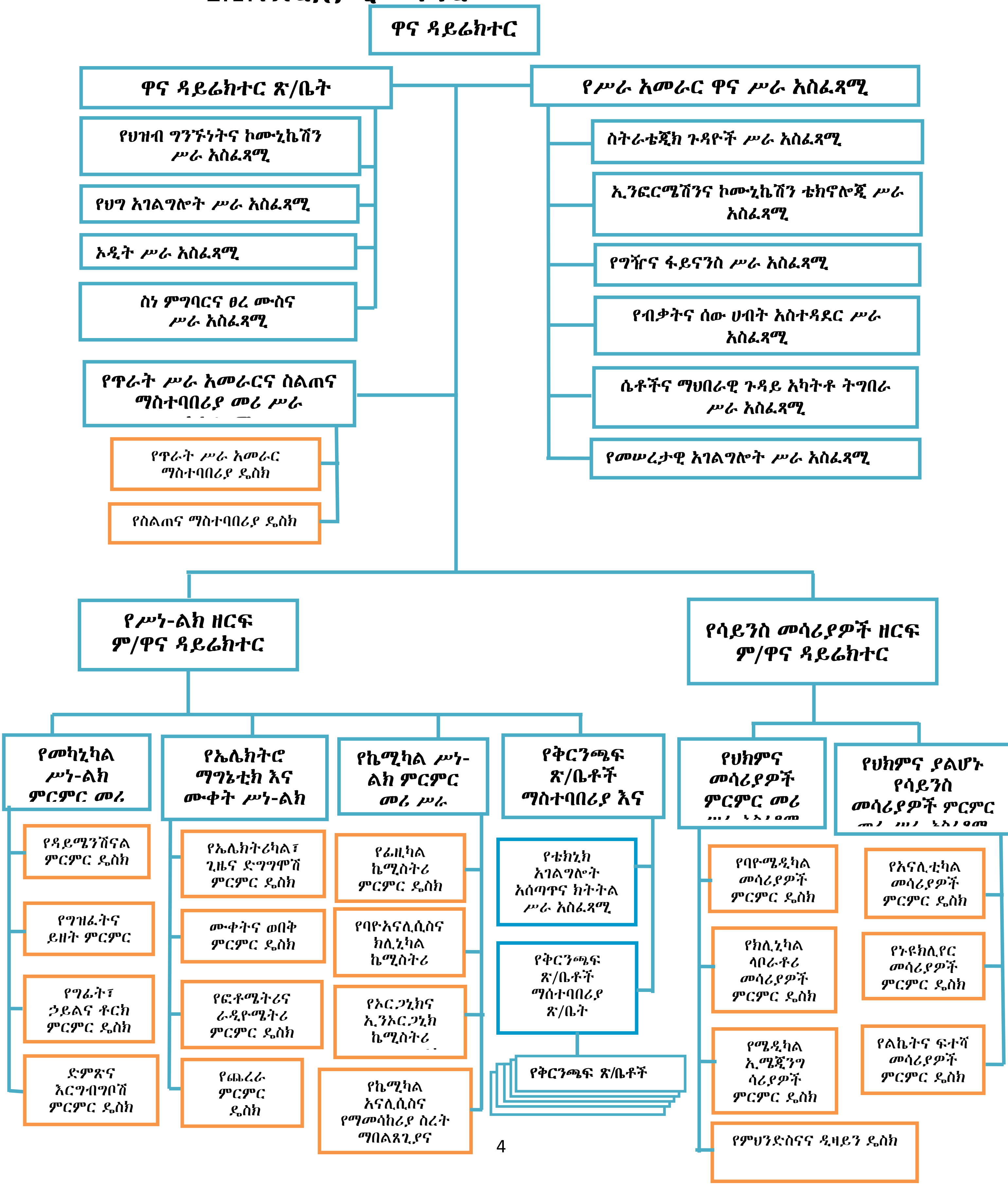

2.2. የዋና ዳይሬክተር፣ የምክትል ዋና ዳይሬክተሮች እና የዘርፍ ኃላፊዎች ሚና።

የዋና ዳይሬክተሩ ዋና ዋና ተግባራትና ኃላፊነቶች

i. ስትራቴጂካዊ አመራር መስጠት

- የኢንስቲትዩቱን አጭር፣ መካከለኛና የረጅም ጊዜ ስትራቴጂካዊ ዕቅዶች ማጽደቅና አፈጻጸማቸውን መከታተል።
- ተቋሙ በደንብ ቁጥር 555/2016 የተሰጠውን ተልዕኮ (ካሊብሬሽን፣ ጥገና፣ ስልጠናና ምርምር) በአግባቡ መወጣቱን ማረጋገጥ።

ii. ዓለም አቀፍና አገራዊ ግንኙነቶችን መምራት

- ኢንስቲትዩቱን በዓለም አቀፍ የልኬት ድርጅቶች (ለምሳሌ BIPM, AFRIMETS) እና በአገራዊ መድረኮች መወከልና የሀገሪቱን ጥቅም ማስከበር።
- ከንግድና ቀጠናዊ ትስስር ሚኒስቴር እና ከሌሎች ባለድርሻ አካላት ጋር ጠንካራ የሥራ ግንኙነት መፍጠር።

iii. የሀብትና የፋይናንስ አስተዳደር

- የተቋሙን ዓመታዊ በጀት ማዘጋጀትና ለሚመለከተው አካል አቅርቦ ማስጸደቅ፣ በጀቱም ለታለመለት ዓላማ መዋሉን መቆጣጠር።
- ለላቦራቶሪዎችና ለምርምር ሥራዎች የሚያስፈልጉ ዘመናዊ ቴክኖሎጂዎችና ግብዓቶች እንዲሟሉ መምራት።

iv. የጥራትና የቴክኒክ የበላይነትን ማረጋገጥ

- የኢንስቲትዩቱ የካሊብሬሽንና የጥገና አገልግሎቶች ዓለም አቀፍ ደረጃቸውን የጠበቁ (እንደ ISO/IEC 17025 ያሉ) መሆናቸውን ማረጋገጥ።
- በኢንስቲትዩቱ የሚሰጡ የምስክር ወረቀቶችና የቴክኒክ ውሳኔዎች ተዓማኒነት እንዲኖራቸው የበላይ ክትትል ማድረግ።

v. የሰው ኃይል ልማትና አስተዳደር

- ብቁና የሰለጠኑ የሜትሮሎጂ ባለሙያዎች፣ የጥገና ኢንጂነሮችና ተመራማሪዎች እንዲፈሩ ምቹ የሥራ አካባቢ መፍጠር።
- የተቋሙን መዋቅርና የአሠራር ሥርዓቶች በየጊዜው በማሻሻል የአገልግሎት አሰጣጡን ቀልጣፋ ማድረግ።

vi. ምርምርና ፈጠራን ማበረታታት

- በዘርፉ ያሉ የቴክኒክ ችግሮችን የሚፈቱ የምርምር ሥራዎች እንዲከናወኑና የፈጠራ ሥራዎች እንዲበረታቱ ድጋፍ መስጠት።

የምክትል ዋና ዳይሬክተሩ ዋና ዋና ተግባራትና ኃላፊነቶች

i. የቴክኒክ አገልግሎቶችን በበላይነት መምራት

- የካሊብሬሽን፣ የጥገና፣ የማማከርና የስልጠና አገልግሎቶች በተቀመጠላቸው የጥራት ደረጃና የጊዜ ሰሌዳ መከናወናቸውን ማረጋገጥ።
- በላቦራቶሪዎች የሚሰጡ የልኬት ውጤቶችና የጥገና ሥራዎች ትክክለኛነትና ተዓማኒነት ላይ የበላይ ክትትል ማድረግ።

ii. የላቦራቶሪዎች ብቃትና እውቅና

- የኢንስቲትዩቱ ላቦራቶሪዎች ዓለም አቀፍ የ ISO/IEC 17025 ዕውቅና እንዲያገኙና የነበረውንም እንዲያስጠብቁ የቴክኒክ አመራር መስጠት።
- የልኬት መሣሪያዎች ከዓለም አቀፍ ስታንዳርዶች ጋር ያላቸው ትስስር (Traceability) የተጠበቀ መሆኑን ማረጋገጥ።

iii. የአገልግሎት አሰጣጥ ማሻሻያ

- ደንበኞች መሣሪያዎቻቸውን ለካሊብሬሽንና ለጥገና ሲያመጡ የሚስተናገዱበትን ሂደት ይበልጥ ቀልጣፋና ዲጂታላይዝድ እንዲሆን መምራት።
- የአገልግሎት አሰጣጥ ሂደቱን የሚያሳጥሩና ጥራቱን የሚጨምሩ አዳዲስ አሠራሮችንና ቴክኖሎጂዎችን በሥራ ላይ ማዋል።

iv. የሰው ኃይል ቴክኒካዊ አቅም ግንባታ

- በስነ-ልክ እና በሳይንስ መሣሪያዎች ጥገና ዘርፍ የተሰማሩ ባለሙያዎችና ኢንጂነሮች ወቅታዊና ከፍተኛ ደረጃ ያለው ስልጠና እንዲያገኙ ማመቻቸት።
- የባለሙያዎችን የሥራ አፈጻጸምና የቴክኒክ ብቃት በየጊዜው መገምገም።

v. የምርምርና ልማት ሥራዎችን ማስተናገድ

- በዘርፉ ያሉ የቴክኒክ ችግሮችን የሚፈቱ ምርምሮች በላቦራቶሪዎችና በምርምር ክፍሎች ውስጥ እንዲከናወኑ ማበረታታትና መደገፍ።
- አዳዲስ የልኬት ዘዴዎችና የጥገና ስልቶች ተጠንተው ወደ ሥራ እንዲገቡ ማድረግ።

vi. የደንበኞች እርካታና ቅሬታ አያያዝ

- ደንበኞች በቴክኒክ አገልግሎቱ ላይ ያላቸውን እርካታ መከታተልና ለሚቀርቡ ውስብስብ ቴክኒካዊ ቅሬታዎች መፍትሔ መስጠት።

የሥራ አመራር ዋና ሥራ አስፈጻሚ

ተጠሪነቱ ለኢንስቲትዩቱ ዋና ዳይሬክተር ሆኖ፡-

- የኢንስቲትዩቱን ስትራቴጂክ ጉዳዮችን፣ የኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ ስራዎችን፣ የግዢና ፋይናንስ አስተዳደርን፣ የብቃትና ሰው ሀብት አስተዳደር፣ የሰቶችና ማህበራዊ ጉዳይ አካትቶ ትግበራ ስራዎችን እንዲሁም የመሰረታዊ አገልግሎት የማቀድ፣ የማደራጀት፣ የመምራትና ማስተባበር፣
- የኢንስቲትዩቱን ተልዕኮ ለማሳካት ስራቴጂያዊ ድጋፍ የማድረግ ኃላፊነት ያለው ሲሆን በስሩ ስትራቴጂክ ጉዳዮች ሥራ አስፈጻሚ፣ ኢንፎርሜሽንና ኮሙኒኬሽን ቴክኖሎጂ ሥራ አስፈጻሚ፣ የግዥና ፋይናንስ ሥራ አስፈጻሚ፣ የብቃትና ሰው ሀብት አስተዳደር ሥራ አስፈጻሚ፣ ሰቶችና ማህበራዊ ጉዳዮች አካትቶ ትግበራ ሥራ አስፈጻሚ፣ የመሠረታዊ አገልግሎት ሥራ አስፈጻሚ እና ኤግዚኩዩቲቭ ሴክሬታሪ I አካቶት ይሰራል።

የስነልክ ምርምርና ቴክኒካል ስራዎች ስራ አስፈፃሚዎች የስራ መዘርዝር

i. የዘርፉን የሥነ-ልክ ምርምር ሥራዎችን ማቀድ፣ ማደራጀትና መምራት

- የሥነ-ልክ ምርምር ሥራዎችን በበላይነት ያቅዳል፣ ያስተባብራል፣ ይመራል ።
- ለምርምር አስፈላጊ የሆኑ የሰው ኃይል፣ የላቦራቶሪ መሣሪያዎችና ግብዓቶች እንዲሟሉ ያደርጋል ።
- የስትራቴጂክና ዓመታዊ የሥራ ዕቅድና በጀት በማዘጋጀት አፈጻጸሙን ይከታተላል፣ ይገመግማል ።
- የላቦራቶሪዎችን ደህንነትና የመሣሪያዎችን ብቃት ለመጠበቅ የሚያስችል ሥርዓት ይዘረጋል ።

ii. የዘርፉን የሥነ-ልክ ስትራቴጂካዊ ምርምሮችን መምራትና ማከናወን

- ሀገራዊ ችግር ፈቺና የውጭ ቴክኖሎጂን የሚተኩ ስትራቴጂካዊ ምርምሮችን ያመነጫል፣ ያካሂዳል ።
- ሳይንሳዊ የምርምር ውጤቶች በታወቁ ጆርናሎች እንዲታተሙና የአእምሯዊ ንብረት መብት እንዲያገኙ ያደርጋል ።
- ከኢንዱስትሪና ከዩኒቨርሲቲዎች ጋር በመቀናጀት የጋራ ምርምሮችን ይመራል፣ ለአማካሪነትም ያገለግላል ።
- የምርምር ውጤቶች ለቴክኖሎጂ ሽግግርና ለኢንዱስትሪ ተወዳዳሪነት እንዲውሉ መድረኮችን ያመቻቻል ።

iii. አገራዊ የአለካክ ሥርዓት መዘርጋትና ብቃቱን ማሳደግ

- የሥነ-ልክ ፖሊሲና ስትራቴጂዎችን ያመነጫል፣ ብሔራዊ ኢታሎኖች እንዲወሰኑና እንዲጠበቁ ያደርጋል ።
- የላቦራቶሪዎች የጥራት አስተዳደር ሥርዓት ዓለም አቀፍ ዕውቅና እንዲያገኝና እንዲቀጥል ይመራል ።
- በዓለም አቀፍ የርስበርስ ንፅፅር እና በቴክኒካል ኮሚቴዎች ላይ በመሳተፍ የሀገርን ጥቅም ያስጠብቃል ።
- በሳይንሳዊ፣ ኢንዱስትሪያዊና ሕጋዊ ሥነ-ልክ መካከል ውጤታማ ቅንጅት እንዲኖር ይሰራል ።

iv. በስነ-ልክ ዘርፍ አገራዊ አቅም በቀጣይነት መገንባት

- የዘርፉን የምርምር አቅም ክፍተት በጥናት በመለየት የአቅም ግንባታ ፕሮጀክቶችን ቀርጾ ይተገብራል ፡፡
- የተመራማሪዎችን ዕውቀትና ክህሎት ለማሳደግ ስልጠናዎችን፣ የልምድ ልውውጦችንና ሳይንሳዊ ጉብኝቶችን ያመቻቻል ፡፡
- ከከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ጋር በመተባበር የትምህርት ካሪኩለም ያዘጋጃል፣ የድህረ-ምረቃ ኮርሶችንም ይሰጣል ፡፡
- ለላቦራቶሪዎች ግንባታና ለቴክኖሎጂ አመላመድ የሚያስፈልጉ ቴክኒካዊ መመሪያዎችን ያዘጋጃል ፡፡

በሳይንስ መሳሪያዎች ምርምርና ቴክኒካል ስራዎች ስራ አስፈፃሚዎች የስራ መዘርዝር

i. የሳይንስ መሣሪያዎች የምርምር ሥራዎችን ማቀድ፣ ማደራጀትና መምራት

- የሳይንስ መሣሪያዎች ምርምር ተግባራትን ያደራጃል፣ ያስተባብራል፣ ይመራል ፡፡
- ለምርምር አስፈላጊ የሆኑ የሰው ኃይል፣ የላቦራቶሪና የዎርክሾፕ ግብዓቶች እንዲሟሉና መሣሪያዎች በብቃት እንዲሠሩ ያደርጋል ፡፡
- የተቋሙን ስትራቴጂክና ዓመታዊ የሥራ ዕቅድና በጀት አዘጋጅቶ አፈጻጸሙን ይከታተላል፣ ይገመግማል ፡፡
- የምርምርና ስርፀት ባህል እንዲገነባ አዳዲስ አሠራሮችን ያጠናል፣ ተግባራዊም ያደርጋል ፡፡

ii. የሳይንስ መሣሪያዎች ስትራቴጂካዊ ምርምሮችን መምራትና ማከናወን

- ሀገራዊ ችግር ፈቺ፣ ሀብት ቆጣቢና የውጭ ቴክኖሎጂን የሚተኩ የምርምር ስትራቴጂዎችን ይነድፋል ፡፡
- ሳይንሳዊ ምርምሮችን ያካሄዳል፤ የምርምር ውጤቶች በታወቁ ጆርናሎች እንዲታተሙና የአእምሯዊ ንብረት መብት እንዲያገኙ ያደርጋል ፡፡
- ከኢንዱስትሪና ከዩኒቨርሲቲዎች ጋር በመቀናጀት የጋራ ምርምሮችን ያቅዳል፣ ይመራል፣ ለአማካሪነትም ያገለግላል ፡፡
- የምርምር ውጤቶችና ፕሮቶታይፖች ለቴክኖሎጂ ሽግግርና ለሥራ ፈጠራ እንዲውሉ ያስተባብራል ፡፡

iii. አገራዊ የሳይንስ መሣሪያዎች የሥራ አመራር ሥርዓት መዘርጋትና ብቃቱን ማሳደግ

- የሳይንስ መሣሪያዎች ሀገር አቀፍ ፖሊሲና ስትራቴጂዎችን ያመነጫል፣ የሥርዓት ዝርጋታውንም ይመራል ፡፡
- መሣሪያዎች ዓለም አቀፍ ደረጃቸውን ጠብቀው አገልግሎት እንዲሰጡ የሚያስችል ሳይንሳዊ አሠራርና የጥራት አስተዳደር ሥርዓት ይዘረጋል ፡፡

- አዳዲስ ቴክኖሎጂዎችንና የምልስ ምህድስና የምርምር ዘዴዎችን በመቀመር ተደራሽ ያደርጋል ።
- የሳይንስ መሣሪያዎች የመጠቀም አቅምን ለማሳደግ ከባለድርሻ አካላት ጋር የቅንጅት መድረክ ይፈጥራል ።

iv. በሳይንስ መሣሪያዎች ዘርፍ አገራዊ አቅም በቀጣይነት መገንባት

- የምርምር አቅም ክፍተቶችን በጥናት በመለየት የአቅም ግንባታ ፕሮጀክቶችን ቀርጾ ለመንግስት ያቀርባል ።
- ተመራማሪዎችና ተጠቃሚ ተቋማት መሣሪያዎችን የመትከልና የመንከባከብ አቅማቸውን እንዲያሳድጉ ስልጠናና ምክር ይሰጣል ።
- ከከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ጋር በመተባበር የትምህርት ካሪኩለም ያዘጋጃል፣
- ከአገር ውስጥና ከውጭ አገር ተቋማት ጋር የእውቀትና የክህሎት ልውውጥ የሚያደርጉባቸውን መድረኮች ያመቻቻል ።

3. አገልግሎቶች እና ተግባራት

3.1. ከአገልግሎቱ ጋር የተያያዙ አጠቃላይ መረጃዎች

በኢንስቲትዩቱ ውስጥ የሚሰጡ አጠቃላይ የካሊብሬሽን አገልግሎቶች ከአገልግሎት አሰጣጡ አንፃር ጥቅል መረጃ በሚከተለው ሰንጠረዥ ተቀምጧል።

የህግ ማዕቀፍ	• የኢትዮጵያ ሥነ-ልክ ኢንስቲትዩት በደንብ ቁጥር 555/2016 • የኢትዮጵያ ሥነ-ልክ ኢንስቲትዩት የአገልግሎት ክፍያ ደንብ **** • አገልግሎት ውል
ከተገልጋዩ የሚጠበቁ አሰፈላጊ ሰነዶች	• የአገልግሎት ጥያቄ • የአገለግሎት ክፍያ ማረጋገጫ • የሚሠራዉን ዕቃ ማምጣት • ለመስክ ስራ ትራንስፖርት ማቅረብ
አገልግሎቱ የሚሰጥበት ሁኔታ	• በአካልና በኦንላይን
የማመልከቻ ደረጃዎች	• የመሳሪያዎች ዝርዝር • ብዛት • ሞዴል፣ ሴሪ_ቁጠር • የመለካት አቅም • ውስብስብነታቸው ከፍ ላሉ መሳሪያዎች ማንዋል • የልኬት እርግጠኝነት ወሰን • የማነጻጸሪ ነጥቦች/ወሰን • በመስክ ለሚሰራ - ቦታ መግለፅ
ማስታወሻ	• አገልግሎቱ የሚፈለገው ጊዜ በስራ አካባቢ እና መሳሪያው ያለበት ሁኔታ ይወሰናል።

3.2. በኢንስቲትዩቱ የሚሰጡ የቴክኒክ አገልግሎቶች ዝርዝር መግለጫ

- ✓ የኤሌክትሮማግኔቲክ እና ሙቀት ሥነ-ልክ ምርምር እና ካሊብሬሽን
- ✓ የመካኒካል ሥነ-ልክ ምርምር እና ካሊብሬሽን ንዑስ
- ✓ የኬሚካል ሥነ-ልክ ካሊብሬሽን እና ምርምር ንዑስ
- ✓ የህክምና መሳሪያዎች ምርምር እና ጥገና አገልግሎት ንዑስ
- ✓ ህክምና ያልሆኑ መሳሪያዎች ምርምር እና ጥገና አገልግሎት

3.3. የአሰራር ሂደቶች፣ ደንበኞች አገልግሎቱን ለማግኘት ማለፍ ያለባቸው ቅደም ተከተሎች

የአገልግሎት ፍሰት

- የአገለግሎት ጥያቄ መቀበል እና መገምገም
- የተጠየቁ መሳሪያዎች በአገለግሎት ወሰን ውስጥ መሆናቸውን ማረጋገጥ
- ከአገልግሎት ወሰን ውስጥ ላለሆኑ መዝገቦ ለደንበኛው ማሳወቅ
- የአገለግሎት ውል መኖሩን ማጣራት
- በውል ለሚሰጥ አገለግሎት የውል እድሳት ማስፈለጉን ማረጋገጥ
- የውል እድሳት ካስፈለገ ውል ማደስ
- በቅድመ ክፍያ ለሚሰጥ አገለግሎት ክፍያ ማሳወቅ እና ማስፈጸም
- ስራውን በመስክ ወይም በማእከል መለየት
- በማእከል ለሚሰጠው አገለግሎት መሳሪያ መረከብ
- በመስክ ለሚሰጠው አገልግሎት የመስክ ስራ ዝግጅት እና ጉዞ ማድረግ
- ካሊብሬሽን ማከናወን
- ሰርተፍኬት ማዘጋጀት እና ማፅደቅ
- ሰርተፍኬቱን እና መሳሪያዉን ለደንበኛው ማስረከብ

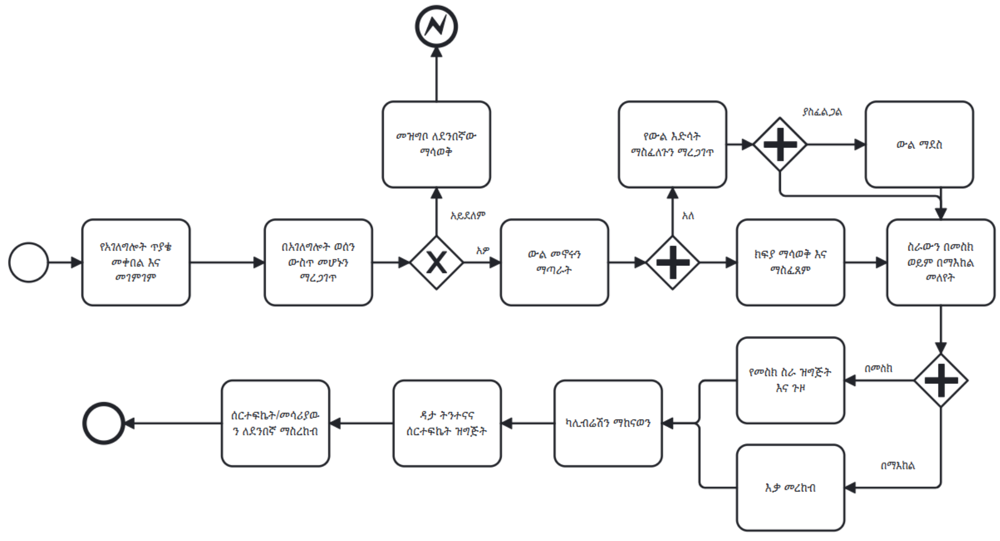

Figure 1: የአገለግሎት ፍሰት ንድፍ

3.4. የአገልግሎት ደረጃዎች እና የሚጠበቁ ውጤቶች

አገልግሎቱ የሚሰጥበት ጥራት፣ የጊዜ ገደብ እና ደንበኛው የሚያገኘው የመጨረሻ ውጤት።

i. የካሊብሬሽን አገልግሎት የሚሰጠው የላቦራቶሪ ስራ አመራር ISO/IEC 17025፡2017 መሰረት ባደረገ መልኩ ነው፣
ii. የሳይንስ መሳሪያዎች አገልግሎት ደግሞ በ ISO 13485 Medical devices — Quality management systems — Requirements for regulatory purposes አግባብ አገልግሎቱ ይሰጣል፣

አገልግሎቱ የሚፈልገው ጊዜ

- ለማእከል አገልግሎት፡ መሳሪያው ወደ ላቦራቶሪ በመጣ 3 ቀናት
- ለመስክ አገልግሎት፡ አገልግሎቱ በሚሰጥበት ቦታ በተደረሰ 3 ቀናት

ደንበኛው የሚያገኘው ውጤት

- ካሊብሬት የተደረገ የመለኪያ መሳሪያ እና የካሊብሬሽን ሰርተፍኬት
- የተጠገነ መሳሪያ
- በዘርፉ የተሰጠ ስልጠና
- በዘርፉ የተሰጠ ምክር

3.5. የተቋሙ ኮር የሥራ ሂደት ክንውን

የአገልግሎቶች ዝርዝር

1፡-የልኬት እርከን ተዋረድ ትስስርና ስርጭት

ጥቅል አገለግሎት 1፡ የካሊብሬሽን አገለግሎት

በኤሌክትሮ ማግኔቲክ እና ሙቀት ሥነ-ልክ መሪ ሥራ አስፈፃሚ የሚሰጡ አገልግሎቶች

ተ.ቁ	አገልግሎት	የአገልግሎቱ ዓይነት	ዋጋ በብር)
1	የሙቀት መለኪያ መሳሪያዎች ካሊብሬሽን አገለግሎት	የዲጂታል/ባይ-ሜታሊክ/LIG ቴርሞሜትር ካሊብሬሽን አገልግሎት መስጠት	1,116
		የፕላቲነም ሬዚስታንስ ካሊብሬሽን	4,464
		በጨረር የሚሰራ ቴርሞ ሜትር	837
		ቴርሞካፕል ካሊብሬሽን	3,348
2	ከባቢ አየር ሙቀት እና ወበቅ መለኪያ መሳሪያዎች ካሊብሬሽን	የቴርሞ-ሃይግሮሜትር ካሊብሬሽን አገልግሎት መስጠት	4,464
		የከባቢ አየር አንጻራዊ እርጥበት መጠን መለኪያ (Hygrometer) ካሊብሬሽን አገልግሎት መስጠት	2,232
3	የክላይማቲክ ቻምበር ካሊብሬሽን አገልግሎት	የኦቨን ካሊብሬሽን አገልግሎት	2,232
		የፈርነስ ካሊብሬሽን አገልግሎት	2,232
		የኢንኩቤተር ካሊብሬሽን አገልግሎት	2,232
		የማቀዝቀዣ ካሊብሬሽን አገልግሎት	2,232
		የኮልድ ሩም ካሊብሬሽን አገልግሎት	2,232
4	የእህል/የጥራጥሬ እርጥበት ይዘት መለኪያ መሳሪያዎች ካልብሬሽን	የእህል/የጥራጥሬ እርጥበት ይዘት መለኪያ መሳሪያዎች ካሊብሬሽን	2,232
		የቡና እርጥበት ይዘት መለኪያ መሳሪያዎች ካሊብሬሽን	4,464
5	. የኤሌክትሪክ መሳሪያዎች ካሊብሬሽን አገልግሎት	የሪዚስታንስ መሊኪያ መሳሪያ ካሊብሬሽን	2,940
		የታወቀ የሪዚስታነስ መጠን አመንጪ መሳሪያዎች ካሊብሬሽን	2,940
		ዲኬድ ሬዚስተር/ረዚስታንስ ብሪጅ ካልብሬሽን	3,528

		ደብል ብሪጅ ካልብሬሽን	4,704
		ኮንዳክቲቭ ሜትር ካልብሬሽን	1,764
		ቮልት ሜትር ካሊብሬሽን	2,900
		ዲሲ ቮልት ሜትር 1.018 V እና 10 V ካልብሬሽን	2,352
		የኢንሱሌሽን ቴስተር ካልብሬሽን	2,352
		ሚሊ አምፒር ካሊብሬተር ካልብሬሽን	4,704
		ክላምፕ ሜትር ካልብሬሽን	2,352
		ፓወር ሰፕላይ/ፓወር ሜትር ካልብሬሽን	4,704
		ትራንስፎርመር/ኢነርጂ ሜትር ካልብሬሽን	2,352
		ጀነሬተር ቴስተር ካልብሬሽን	3,528
		መልቲ ሜትር ካልብሬሽን	7,056
		መልቲ ፈንክሽናል ካልብሬተር ካልብሬሽን	3,528
6	የጊዜና ድግግሞሽ መለኪያ መሳሪያዎች ካሊብሬሽን አገልግሎት	ታኮሜትር (በጨረር የሚሰራ) ካልብሬሽን	1,176
		ፍሪኩዌንሲ ጀነሬተር ካልብሬሽን	1,764
		ፍሪኩዌንሲ ካውንተር ካልብሬሽን (10 ካልብሬሽን ማነጻጸሪያ ነጥብ)	2,352
		ሴንትሪፉጅ ካልብሬሽን	2,352
		መቆጣጠሪያ (ስቶፕዎች)/ታይመር ካልብሬሽን	1,176
7	የፎቶሜትሪና ራዲዮሜትሪ ባህሪያት ካልብሬሽን አገልግሎት	ዌቭሌንግዝ፣ አብሰዞርባንስ፣ ትራንስሚታንስ፣ ስፔክተራል ሪፈረንስ	3,145
		የቀለም ባህሪ ልኬት አወሳሰን አገልግሎት	1,887
		ከለር ረንደሪን ኢንዴክስ የብርሃን ምንጭ	1,258

የመካኒካል ሥነ-ልክ መሪ ሥራ አስፈፃሚ የሚሰጡ አገልግሎቶች

ተ.ቁ	አገልግሎት	የአገልግሎቱ አይነት	የአገልግሎቱ ክፍያ ዋጋ(በብር)
1	የይዘት መለኪያ መሣሪያዎች ካሊብሬሽን አገልግሎት	ቡሬት	1,097
		ፍላስክ	439
		የባለብዙ ደሊቨሪ ዲስፔንሰር	5,270
		ፓይፔት/ሲሊንደር ካሊብሬሽን	878
		የፕሩቨር ካሊብሬሽን	2,635
		የነዳጅ እና ሌሎች ፈሳሽ ቆጣሪዎች ካሊብሬሽን	4,391
		የነዳጅ ማራገፊያና መጫኛ ቆጣሪ	7,026
2	የታንከር መለኪያ መሳሪያዎች ካልብሬሽን አገልግሎት	ፈሳሽ ማጠራቀሚያ ታንከር እስከ 5,000 ሊትር	3,291
		ፈሳሽ ማጠራቀሚያ ታንከር እስከ 10,000 ሊትር	8,227
		ፈሳሽ ማጠራቀሚያ ታንከር እስከ 30,000 ሊትር	16,453
		ፈሳሽ ማጠራቀሚያ ታንከር እስከ 50,000 ሊትር	24,680
		ፈሳሽ ማጠራቀሚያ ታንከር እስከ 70,000 ሊትር	28,793
		ፈሳሽ ማጠራቀሚያ ታንከር እስከ 100,000 ሊትር	37,020
3	የእፍግታ (ዴንስቲ) መለኪያ መሳሪያዎች ካሊብሬሽን አገልግሎት	የእፍግታ (ዴንስቲ)	878
4	የሚዛን መለኪያ መሳሪያዎች ካልብሬሽን አገለግሎት	ኤሌክትሮኒክ ሚዛን (እስከ 60 ኪግ) 10 ማነጻጸሪያ ነጥብ	878
		ሚዛን (እስከ 300 ኪግ) 10 ማነጻጸሪያ ነጥብ	1,317
		ሚዛን (እስከ 1000 ኪግ) 10 ማነጻጸሪያ ነጥብ	1,757
		የአስፋልት/የኮንክሪት ሚዛን በቋት አስከ 200 ኪግ	2,635
		የአስፋልት/የኮንክሪት ሚዛን በቋት አስከ 500 ኪግ	3,513
		የአስፋልት/የኮንክሪት ሚዛን በቋት አስከ 1000 ኪግ	5,270
		የአስፋልት/የኮንክሪት ሚዛን በቋት አስከ 2000 ኪግ	6,148

ተ.ቁ	አገልግሎት	የአገልግሎቱ አይነት	የአገልግሎቱ ክፍያ ዋጋ(በብር)
		ማሽን ተንጠልጣይ/ተገጣሚ ሚዛን እስከ 2000 ኪግ	3,513
4	የግዝፈት ማነጻጸሪያ መሳሪያዎች ካሊብሬሽን አገልግሎት	የክብደት ማነጻጸሪያ ክላስ OIML E2	2,635
		የክብደት ማነጻጸሪያ ክላስ OIML F1/F2	1,757
		የክብደት ማነጻጸሪያ ክላስ OIML M	823
		የክብደት ማነጻጸሪያ ክላስ OIML M, 20 ኪ.ግራም	439
		የክብደት ማነጻጸሪያ ክላስ OIML M, 50 ኪ.ግራም	1,098
		የክብደት ማነጻጸሪያ ክላስ OIML M, 100 ኪ.ግራም	4,391
		የግዝፈት መጠነ ልኬት እስከ 20 ኪ.ግራም በነጠላ	1,098
5	የኃይል መለኪያ መሳሪያዎች ካልብሬሽን አገልግሎት	ፎረስ ትራንስዱሰር	9,679
		ዩንቨርሳል እስትሬግዝ መፈተሻ ማሽን	6,675
		የቴንሳይል እስትሬንግዝ ጥንካሬ መፈተሻ ማሽን	5,340
		የኮንክሪት/ብሎኬት ጥንካሬ መፈተሻ መሳሪያ	5,340
		የአፈር/የአስፋልት ጥንካሬ መፈተሻ ማሽን እስከ 100 kN	4,005
6	የሀርድነስ መፈተሻ መሳሪያዎች ካሊብሬሽን አገልግሎት	ሃርድነስ ብሎክ 0-300 Kgf	2,670
		ሃርድነስ ቴስቲንግ ማሽን ፣0-70 HRC	3,338
	የቶርክ መፈተሻ መሳሪያዎች ካልብሬሽን አገልግሎት	ቶርክ ረንች ትራንስዱሰር	5,340
		ቶርክ ረንች ቴስተር	5,117
7	የግፊት መለኪያ መሳሪያዎችካሊብሬሽን	ፕሬዡር ባላንስ	21,360
		ዲፈረንሻል የግፊት ጌጅ መለኪያ መሳሪያ	10,680
		የግፊት መለኪያ ጌጆች/አመልካቾች	5,340
		የግፊት መለኪያ ጌጅ ለክላስ A እና B	2,003
		የግፊት መለኪያ ጌጅ ለክላስ C	1,335
		ባሮሜትር መለኪያ መሳሪያ	5,340
		የደም ግፊት መለኪያ መሳሪያ	668

ተ.ቁ	አገልግሎት	የአገልግሎቱ አይነት	የአገልግሎቱ ክፍያ ዋጋ(በብር)
8	የዳይሜንሽን መለኪያ መሳሪያዎች ካልብሬሽን አገልግሎት	ጌጅ ብሎክ ግሬድ 0 እስከ 100 ሚ.ሜ (በነጠላ ቁጥር)	429
		ጌጅ ብሎክ ግሬድ 1 እስከ 100 ሚ.ሜ (በነጠላ ቁጥር)	257
		ጌጅ ብሎክ ግሬድ 2 እስከ 100 ሚ.ሜ (በነጠላ ቁጥር)	215
		ማስመሪያ እስከ 2 ሜትር	858
		ተጠቅላይ ሜትር እስከ 50 ሜትር	1,030
		ድስፔንሰር አስከ 3 ሜትር	858
		ካሊፐር 0-150 ሚሜ	1,073
		ካሊፐር/ሄይት ጌጅ/ማክሮሜትር ከ-150 ሚሜ	1,287
		ዲያል ኢንዲከተር 0 - 100 ሜሜ	1,716
		ፊለር ጌጅ/ ፔንትሮ ሜትር/ ጎኖሳ/ቲክነስ ጌጅ	858
		ወንፊት መለኪያ	1,716
9	የቅየሳ መሳሪያዎች ካሊብሬሽን አገልግሎት	ቶታል ስቴሽን	20,597
		ቴዶላይት	6,866
		ሌቭለር	3,433
10	የድምጽና እርግብግቦሽ መሳሪያዎች ካልብሬሽን አገልግሎት	ማይክሮፎን	987
		የፍጥነት መለኪያ	823
		የድምፅ ደረጃ ሜትር	823

የኬሚካል ሥነ-ልክ ምርምር መሪ ሥራ አስፈፃሚ

ተ.ቁ	አገልግሎት	የአገልግሎቱ አይነት	የአገልግሎቱ ክፍያ ዋጋ(በብር)
1	የማመሳከሪያ ስረቶች አቅርቦት	10,000 ብር በናሙና	
	የላብራቶሪ ብቃት ንፀፅር ናሙና ስረቶች አቅርቦት አገልግሎት	10,000 ብር በናሙና	

የህክምና መሳሪያዎች መሪ ስራ አስፈጻሚ

የሃይቴክ መሳሪያዎች ጥገና አገለግሎት

ተ.ቁ	አገልግሎት	የአገልግሎቱ አይነት	የአገልግሎቱ ክፍያ ዋጋ(በብር)
1	የባዮሜዲካል መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	ዉስብስብ የሆኑ የባዮሜዲካል መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	25,865
		ዉስብስብነታቸዉ መከካለኛ የሆኑ የባዮሜዲካል መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	12,933
		ዉስብስብነታቸዉዝቅተኛ የሆኑ የባዮሜዲካል መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	6,466
2	የሜዲካል ኢሜጂንግ መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	ዉስብስ የሆኑ የሜዲካል ኢሜጂንግ መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	34,487
		ዉስብስብነታቸዉ መከካለኛ የሆኑ የሜዲካል ኢሜጂንግ መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	17,243
		ዉስብስብነታቸዉ ዝቅተኛ የሆኑ የሜዲካል ኢሜጂንግ መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	8,622
3	የክሊኒካል ላቦራቶሪ መሣሪያዎች ጥገና	ዉስብስ የሆኑ የክሊኒካል ላቦራቶሪ መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	21,211

ተ.ቁ	አገልግሎት	የአገልግሎቱ አይነት	የአገልግሎቱ ክፍያ ዋጋ(በብር)
	አገልግሎት	ዉስብስብነታቸዉ መከካለኛ የሆኑ የክሊኒካል ላቦራቶሪ መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	10,605
		ዉስብስብነታቸዉዝቅተኛ የሆኑ የክሊኒካል ላቦራቶሪ መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	5,303
		ዉስብስ የሆኑ የክሊኒካል ላቦራቶሪ መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	21,211
4	የአናሊቲካል መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	ዉስብስብ የሆኑ የአናሊቲካልመሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	21,111
		ዉስብስብነታቸዉ መከካለኛ የአናሊቲካል መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	10,556
		ዉስብስብነታቸዉ ዝቅተኛ የሆኑ የአናሊቲካል መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	5,278
5	የራዴሽን ቴክኖሎጂ መሣሪያዎች ጥገና እና ካሊብሬሽን አገልግሎት	ዉስብስብ የሆኑ የኑኩለር መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	38,150
		ዉስብስብነታቸዉ መከካለኛ የኑኩለር መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	22,890
		ዉስብስብነታቸዉ ዝቅተኛ የሆኑ የኑኩለር መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	7,630
		ቴርሞ ሉሚነሰንት ዶዚሜትር	241
		ኦፕቲካል ስቲሙሌትድ ሉሚነሰንስ	1,203
		መልቲመትር ዶዞሜትሪ ሲሰተም	1805
		ቻምበር	1,203
		ሰርቬይ ሜትር	902
		ኤሌክትሮኒክ ፖኬት ዶዞሜትር	902
		ምትክ ካልብሬሽን ሰርተፍኬት መስጠት	230
6	**የልኬትና ፍተሻ መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት**	ዉስብስብ የሆኑ የልኬትና ፍተሻ መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	30,691
		ዉስብስብነታቸዉ መከካለኛ የሆኑ የልኬትና ፍተሻ መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት	11,509
		ዉስብስብነታቸዉ ዝቅተኛ የሆኑ የልኬትና ፍተሻ መሣሪያዎች ጥገና	7,673

ተ.ቁ	አገልግሎት	የአገልግሎቱ አይነት	የአገልግሎቱ ክፍያ ዋጋ(በብር)
		አገልግሎት	

የስልጠናና ማማከር አገልግሎት

	የአገልግሎቱ አይነት		አገልግሎቱን የሚሰጥ አካል	ዋጋ
1	የስልጠናና ማማከር አገልግሎት	የሞጁላር ስልጠና አገልግሎት በሠው/በቀን	➢ የኤሌክትሮ ማግኔቲክ እና ሙቀት ሥነ-ልክ መሪ ሥራ አስፈፃሚ ➢ የመካኒካል ሥነ-ልክ መሪ ሥራ አስፈፃሚ ➢ የኬሚካል ሥነ-ልክ ምርምር መሪ ሥራ አስፈፃሚ ➢ የሕክምና መሣሪያዎች መሪ ሥራ አስፈፃሚ ➢ የአናልቲካል ፣ ልኬትና ፍተሻ እና ራዲዬሽን መሪ ስራ አስፈጻሚ	1,736
		የተገልጋይ ዲላማ ተኮር ስልጠና አገልግሎት		1,970 ብር በሰዉ/በቀን
2	የሥራ ላይ የልምምድ-ትስስር ስልጠና አገልግሎት	የስራ ላይ የልምምድ-ትስስር ስልጠና በሰው/በቀን ከ5 ቀናት እስከ አንድ ወር		3,940
3		የአደረጃጀት ማማከር አገለግሎት በሰው/በቀን ከ አንድ ቀን እስከ አምስት ወራት		1,970
4	የአገልግሎቶች መረጣና አጠቃቀም ውጤታማነት ማማከር አገልግሎት	የአገልግሎቶች መረጣና አጠቃቀም ውጤታማነት ማማከር አገልግሎት በሰው/በቀን		1,970

የሃይቴክ መሳሪያዎች ተከላ እና ኮምሽኒግ ማማከር አገልግሎት

	የአገልግሎቱ አይነት	አገልግሎቱን የሚሰጥ አካል	አይነት	ዋጋ
	የሃይቴክ መሳሪያዎች ተከላ እና ኮምሽኒግ ማማከር አገልግሎት	አናልቲካል ፣ ልኬትና ፍተሻ እና ራዲዬሽን መሪ ስራ አስፈጻሚ ከ1 ቀን እስከ አምስት ቀናት	የሃይቴክ መሳሪያዎች ተከላ እና ኮምሽኒግ ማማከር አገልግሎት በሠው/በቀን	9,850
	የሃይቴክ መሳሪዎች አገኛኘት ማማከር አገልግሎት		የቴክኖሎጂ ፍላጎት ዳሰሳ ጥናት አገልግሎት በቀን	1,522
			የመሳሪያዎች ግዢ ቴክኒካዊ መስፈርት ዝግጅት አገልግሎት በቀን	1,522
			ብቁ ተወዳዳሪ የቴክኖሎጂ አቅራቢዎችን የመምረጥ አገልግሎት በቀን	1,903
			በግዢ የቀረቡ መሳሪያዎች ቴክኒካዊ ኢንስፔክሽን አገልግሎት በቀን	1,142

4. ፖሊሲዎች እና መመሪያዎች

የኢትዮጵያ ስነ-ልክ ኢንስቲትዩት የሚሰጣቸው አገልግሎቶች ዓለም አቀፍ ደረጃን የጠበቁና ተዓማኒ እንዲሆኑ ለማድረግ፣ ተቋሙ የሚመራባቸው ጥብቅ የአገልግሎት አሰጣጥ ፖሊሲዎች፣ መርሆችና ደንቦች አሉት። እነዚህ ፖሊሲዎች ተቋሙ ከደንበኞቹና ከባለድርሻ አካላት ጋር ያለውን ግንኙነት የሚያጠናክሩ ናቸው።እነዚህ ፖሊሲዎች ተቋሙ በባለድርሻ አካላትና በዓለም አቀፍ ድርጅቶች ዘንድ ተአማኒነት እንዲኖረው ያደርጉታል።

i. የጥራት ፖሊሲ

የኢንስቲትዩቱ ዋነኛ መመሪያ ISO/IEC 17025 የተሰኘው ዓለም አቀፍ የላቦራቶሪዎች ብቃት መመዘኛ ስታንዳርድ ሲሆን ዋና አላማውም በላቦራቶሪ የሚሰጡ የልኬትና የካሊብሬሽን ውጤቶች ፍጹም ትክክለኛና በዓለም አቀፍ ደረጃ ተቀባይነት ያላቸው መሆኑን ማረጋገጥ። በተጨማሪም ፖሊሲው፣ ማንኛውም አገልግሎት የሚሰጠው በሰለጠነ ባለሙያ፣ በጸደቀ የአሰራር ዘዴ (Validated Method) እና ደረጃውን በጠበቀ መሣሪያ ብቻ እንደሆነ አቅጣጫ አስቀምጧል።

ii. **የገለልተኝነትና የፍትሃዊነት ፖሊሲ**

- ተቋሙ አገልግሎት ሲሰጥ ከማንኛውም ወገንተኛነት የጸዳ መሆን ስለሚኖርበት እና በተገልገዮቹ ዘንድ ተዓማኒ እንዲሆን ለማስቻል አገልግሎቱ በማንኛውም የንግድ፣ የፋይናንስ ወይም የፖለቲካ ተጽዕኖ ስር አለመሆኑን ያመላክታል።
- ለሁሉም ደንበኞች (መንግስታዊም ሆኑ የግል) እኩልና ፍትሃዊ አገልግሎት መስጠት።
- የውሳኔ አሰጣጡም በሳይንሳዊ መረጃ ላይ ብቻ የተመሰረተ ነው።

iii. **የምስጢራዊነት ፖሊሲ**

- የደንበኞች መረጃና የንግድ ሚስጥር መጠበቅ የተቋሙ ቀዳሚ ግዴታ ነው።
- ከአገልግሎት አሰጣጥ ጋር ተያይዞ የሚገኙ የደንበኞች የቴክኒክ መረጃዎች፣ የምርት ውጤቶችና የፈጠራ ስራዎች ያለ ደንበኛው ፈቃድ ለሦስተኛ ወገን ተላልፈው አይሰጡም።
- **ልዩ ሁኔታ፡** መረጃው ለህግ አካል እንዲሰጥ በመንግስት ካልታዘዘ በስተቀር፣ ተቋሙ በምስጢር የመጠበቅ የሙያ ግዴታ አለበት።

iv. **የልኬት ተከታታይነት ፖሊሲ**

- ይህ ፖሊሲ የኢንስቲትዩቱ የቴክኒክ ህልውና መሠረት ሲሆን በኢትዮጵያ የሚሰጥ ማንኛውም የልኬት ውጤት ወደ ዓለም አቀፉ የልኬት ስርዓት ያልተቋረጠ ሰንሰለት ያለው መሆኑን ያረጋግጣል፣
- ተቋሙ የሚጠቀማቸው የመጀመሪያ ደረጃ የመለኪያ ማነፃፀሪያ መሳሪያች በየጊዜው በዓለም አቀፍ ተቋማት (እንደ BIPM ወይም PTB) መረጋገጥ አለባቸው።

v. **የደንበኞች እርካታና የቅሬታ አፈታት ፖሊሲ**

- ተገልጋዮች ለአገልግሎቱ ዋጋ የሚሰጡበትን ስርአት ዘርግቶ እየሰራ ይገኛል፣
- ተቋሙ በየጊዜው የደንበኞችን አስተያየት በመሰብሰብ አገልግሎቱን የማሻሻል ግዴታ አለበት፣
- አንድ ደንበኛ በአገልግሎቱ ካልረካ ቅሬታውን የሚያቀርብበትና በገለልተኛ አካል ተመርምሮ ምላሽ የሚያገኝበት ግልጽ አሰራር ተዘርግቷል፣ (አባሪ የተደረገውን የቅሬታ አቀራረብ ስነስረዓት ይመልከቱ)

vi. **የአገልግሎት አሰጣጥ ስታንዳርድ**

ይህ ደንብ አገልግሎቱ በምን ያህል ጊዜና ጥራት መጠናቀቅ እንዳለበት ይወስናል በዚህም ለእያንዳንዱ አገልግሎት (ለምሳሌ የክብደት ካሊብሬሽን) የሚፈጀው ጊዜና የሚከፈለው ክፍያ በግልጽ ታውቆ ለደንበኛው እንዲታወቅ ይደረጋል፣

ኢንስቲትዩቱም አላስፈላጊ ቢሮክራሲን በማስቀረት አገልግሎቱን በተቀመጠለት የጊዜ ገደብ አገልግሎቱን ይሰጣል፣

5. ውጫዊ ግንኙነት እና አጋርነት

የኢንስቲትዩቱ ባለድርሻ አካላት በተቋም ስራና ውጤት ላይ ቀጥተኛም ሆነ ተዘዋዋሪ ተሳትፎ ወይም ፍላጎት ያላቸውን ቡድኖች ያካትታል። እነዚህ አካላት በተቋሙ ስኬት ተጠቃሚ ሊሆኑ ወይም በውድቀቱ ጉዳት ሊደርስባቸው ይችላል። በተመሳሳይ መልኩ፣ የእነሱ ድርጊትና አቋም በኢንስቲትዩቱ የውሳኔ አሰጣጥ ሂደት ላይ የራሱ የሆነ አዎንታዊ ወይም አሉታዊ ተፅዕኖ የማሳረፍ አቅም አለው። የኢንስቲትዩቱ አገልግሎቶች ተገልጋዮች ማለት የተቋሙን አገልግሎት የሚጠቀሙ ወይም በእሴቱ ላይ ጥገኝነት ያላቸው አካላትን ይጨምራል። በባለድርሻ አካላት ዝርዝር ውስጥ ተገልጋዮች የውጭ ባለድርሻ አካላት ተብለው የሚመደቡ ቢሆንም፣ ለኢ.ስ.ኢ ህልውና ግን የጀርባ አጥንት ናቸው።

5.1. የኢንስቲትዩቱ ተገልጋዮች እና ባለድርሻ አካላት

ተገልጋዮች

- አምራችና አገልግሎት ሰጪ ኢንዱስትሪዎች
- የሳይንስ መሳሪያዎች ተጠቃሚና አገልግሎት ሰጪ ተቋማት
- የሳይንስና ከፍተኛ ትምህርት ተቋማት
- የጥናትና ምርምር ተቋማት
- የጥራት ተቆጣጣሪ አካላት፡
    - ሕጋዊ ሥነ-ልክ
    - የምግብ መድሐኒትና የጤና ክብካቤ ባለሥልጣን
    - የኢትዮጵያ ቴክኖሎጂ ባለስልጣን
    - አካባቢ ጥበቃ ባለስልጣን
    - የኢነርጂ ባለስልጣን
    - የቴሌኮሚኒኬሽን ባለስልጣን
    - የጤና ጥበቃ ተቋማት
    - የሙያ ማሕበራት

ባለድርሻ አካላት

- ንግድና ቀጠናዊ ትስስር ሚኒስቴር
- ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር
- ጤናሚኒስቴር
- የህዝብ ተወካዮች ም/ቤት
- የሚኒስትሮች ም/ቤት
- የጥራት መሰረተ ልማት ተቋማት
- የገንዘብ ሚኒስቴር
- ኢኖቬሽንና ቴክኖሎጂ ሚኒስቴር
- ሲቪል ሰርቪስ ኮሚሽን

Table 1: **የተገልጋዮች ዝርዝር መግለጫ እና ትንተና**

ተ.ቁ	ተገልጋዮች	ኢንስቲትዩቱ ከተገልጋዮች የሚፈልጋቸው ባህርያት	ተገልጋዮች ከኢንስቲትዩቱ የሚፈልጉት (ምርት/አገልግሎት)	ተገልጋዮች በኢንስቲትዩቱ ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ የሚያሳድሩባቸው ጉዳዮች	የተገልጋዮች የተጽዕኖ ደረጃ (ከፍተኛ፤ መካከለኛ፤ ዝቅተኛ)
1	አምራችና አገልግሎት ሰጪ ኢንዱስትሪዎች	• ትክክለኛነቱ የተረጋገጠ የልኬት መሳሪያዎችን መጠቀም • አለም አቀፍ አሀዶችን ጥቅም ላይ ማዋል • የካሊብሬሽን ሰርተፍኬቶች በአግባቡ ተጠቃሚነትን	• የካሊብሬሽንና የጥገና አገልግሎት • በሥነ-ልክ ዘርፍ ምክርና ስልጠና	• ኢንዱስትሪዎች የሚጠቀሙባቸውን ሚዛኖችና መለኪያዎችን በወቅቱ ለምርመራና ለካሊብሬሽን ካላቀረቡ • ለጥራት ትኩረት አለመስጠት	ከፍተኛ
2	የሳይንስ መሳሪያዎች ተጠቃሚና አገልግሎት ሰጪ ተቋማት	• ትክክለኛና ዉጤታማ የሳይንስ መ/አጠቃቀም • የሳይንስ መሳሪያዎች ስራ አመራር እና አደረጃጀት • ተባባሪነትና ምላሽ ሰጪነት	• የሳይንስ መሳሪያዎች የጥገና አገልግሎት • በሳይንስ መሳሪያዎች ዘርፍ ምክር፣ ስልጠና እና የመረጃ አገልግሎት • የብቃት ማረጋገጫ አገልግሎት	● መሣሪያዎች ያለ ቅድመ ምክክር ወደ ሀገር ካስገቡ	ከፍተኛ
3	የሳይንስና ከፍተኛ ትምህርት ተቋማት	• በከፍተኛ ሥርዓተ ትምህርት ውስጥ የሥነ-ልክ ኮርሶች ተካተዉ እንዲሰጡ • በሥነ-ልክና በሳይንስ መሳሪያዎች ዘርፍ ተማሪዎች ተግባራዊ ምርምር እንዲያደርጉ • በሥነ-ልክና በሳይንስ መሳሪያዎች ዘርፍ የዳበረ ክህሎት ያላቸዉ ተመራቂዎች • በሳይንስ መሳሪያዎች አዳዲስ የምህንድስና ዘርፍ ትምህርት እንዲጀመር	• ምክር፣ ስልጠና፣ ጥገናና የካሊብሬሽን አገልግሎቶች • ለምርምር መሥሪያ የላቦራቶሮች ድጋፍ • የኢንተርንሺፕ ፕሮግራም ድጋፍ • የካሪኩለም ዝግጅት ድጋፍ	• በተግባር የተደገፈ ትምህርትና ስልጠና ከሌለ • በቂ የምርምር ሥራዎች ድጋፍ ካልተደረጉ • በክህሎትና ጽንሰ ሀሳብ የዳበረ ተመራቂዎች ማፍራት ካልተቻለ	ከፍተኛ
4	የጥናትና ምርምር ተቋማት	• ትክክለኛነቱ የተረጋጠ የልኬት መሳሪያዎችን መጠቀም • አለም አቀፍ አሀዶችን ጥቅም ላይ ማዋል • የጥናትና ምርምር ስራዎችን በትብብር መስራት	• የካሊብሬሽንና የጥገና አገልግሎት • ምክርና ስልጠና • ለምርምር መሥሪያ የላቦራቶሪዎች ድጋፍ	• የምርምር ተቋማት የሚጠቀሙባቸውን መሣሪያዎች በኢንስቲትዩቱ ሳያረጋግጡ ጥናት ካካሄዱ • በቂ የምርምር ሥራዎች ድጋፍ ካልተከናወኑ	ከፍተኛ

ተ.ቁ	ተገልጋዮች	ኢንስቲትዩቱ ከተገልጋዮች የሚፈልጋቸው ባህርያት	ተገልጋዮች ከኢንስቲትዩቱ የሚፈልጉት (ምርት/አገልግሎት)	ተገልጋዮች በኢንስቲትዩቱ ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ የሚያሳድሩባቸው ጉዳዮች	የተገልጋዮች የተጽዕኖ ደረጃ (ከፍተኛ፤ መካከለኛ፤ ዝቅተኛ)
5	የጥራት ተቆጣጣሪ አካላት	• ቅንጅታዊ አሰራር እንዲፈጥሩ • ተቋማትን ትክክለኛነቱ የተረጋገጠ መሳሪያዎች እንዲጠቀሙ የመቆጣጠርና የማስፈጸም ብቃት	• ምክርና ስልጠና • የካሊብሬሽንና የጥገና አገልግሎት • ብቃት ማረጋገጫ አገልግሎት	• ተቆጣጣሪ አካላት የቴክኒክ ውሳኔዎቻቸውን በኢንስቲትዩቱ ሳይንሳዊ ልኬት ላይ ካልመሰረቱ	ከፍተኛ
6	የጤና ጥበቃ ተቋማት	ትክክለኛነቱ የተረጋጠ የህክምና መሳሪያዎችን መጠቀም የህክምና መሳሪያዎች ስራ አመራርና አደረጃጀት እንዲኖር	ምክርና ስልጠና የካሊብሬሽንና የጥገና አገልግሎት ብቃት ማረጋገጫ አገልግሎት	• የላቦራቶሪ መሣሪያዎቻቸውን በወቅቱ ካላስመረመሩ • ለደህንነት ስታንዳርዶች ትኩረት አለመስጠት	ከፍተኛ

Table 2: ባለድርሻ አካላት ዝርዝር መግለጫ

ተ.ቁ	ባለድርሻ አካላት	ኢንስቲትዩቱ ከባለድርሻ አካላት የሚፈልጋቸው ባህርያት	ባለድርሻ አካላት ከኢንስቲትዩቱ የሚፈልጉት (ምርት/አገልግሎት)	ባለድርሻ አካላት በኢንስቲትዩቱ ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ የሚያሳድሩባቸው ጉዳዮች	የባለድርሻ አካላት የተፅዕኖ ደረጃ (ከፍተኛ፣መካከለኛ፣ ዝቅተኛ)
1	ንግድና ቀጠናዊ ትስስር ሚኒስቴር	➢ የአመራርና የቴክኒክ ድጋፍ	➢ ውጤታማና ቀልጣፋ አፈጻጸም	➢ የዘገዩ ቴክኒካዊ ውሳኔዎች ➢ በምርቶች ኤክስፖርት ላይ ትክክለኛ የልኬት ስታንዳርድን እንዲተገበር ካላበረታታ	**ከፍተኛ**
2	ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር	➢ ከአምራች ኢንዱስትሪው ጋር ተቀራርበን የምንሰራበትን መንግድ ማመቻቸት	➢ ውጤታማና ቀልጣፋ አፈጻጸም	➢ አምራቾች የልኬት ስታንዳርድን እንዲከተሉ ግፊት ካላደረገ	**ከፍተኛ**
3	የህዝብ ተወካዮች ም/ቤት	➢ ወቅታዊና ቀጣይነት ያለው የክትትልና ድጋፍ ➢ የቅንጅታዊ አሰራር ድጋፍ	➢ ወቅቱን የጠበቀ ዕቅድና ሪፖርት	➢ ተቋሙ የሚመራበት ጠንካራና ዘመናዊ የህግ ማዕቀፍ በፍጥነት ካልጸደቀ ወይም የቁጥጥር ስልጣኑ ውስን ከሆነ	መካከለኛ
4	የሚኒስትሮች ም/ቤት	➢ የደንብ ማሻሻያ ማጽደቅ	➢ የተልዕኮ አፈጻጸም	➢ በሚኒስትሮች ደረጃ ለስነ-ልክ ዘርፍ የሚሰጠው ትኩረት ዝቅተኛ ከሆነ	ከፍተኛ
5	የጥራት መሰረተ ልማት ተቋማት	➢ የተጠናከረ ቅንጅታዊ አሠራር	➢ ዓለም አቀፍ ተቀባይነት ያለው የአለካክ ስርዓት ➢ የካሊብሬሽን አገልግሎት ➢ ተጠናከረ ቅንጅታዊ አሠራር	➢ የጥራት ቁጥጥር ስርአቱ በሳይንሳዊ ልኬት ላይ ያልተመሰረተ ከሆነ	መካከለኛ
6	ገንዘብ ሚኒስቴር	➢ በቂ ካፒታል እና መደበኛ በጀት	➢ ተዘጋጅቶ የቀረበ የፕሮግራም በጀት ዕቅድ ➢ ህጋዊና ውጤታማ የፋይናንስ አፈጻጸም	➢ ለላቦራቶሪ ዕቃዎች ግዢ እና ለጥገና የሚሆን በቂ በጀት ካልፈቀደ ወይም የውጭ ምንዛሬ እጥረት ካጋጠመ	ከፍተኛ
7	ኢኖቬሽንና ቴክኖሎጂ	➢ ቅንጅታዊ አሰራር፣ የምርምር	➢ በአለካክ ላይ ቴክኒካዊ	➢ የዲጂታልና የላቁ የልኬት	**መካከለኛ**

ተ.ቁ	ባለድርሻ አካላት	ኢንስቲትዩቱ ከባለድርሻ አካላት የሚፈልጋቸው ባህርያት	ባለድርሻ አካላት ከኢንስቲትዩቱ የሚፈልጉት (ምርት/አገልግሎት)	ባለድርሻ አካላት በኢንስቲትዩቱ ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ የሚያሳድሩባቸው ጉዳዮች	የባለድርሻ አካላት የተፅዕኖ ደረጃ (ከፍተኛ፣መካከለኛ፣ ዝቅተኛ)
	ሚኒስቴር	፣ ቴክኒክና ፋይናንስ ድጋፍ	ድጋፍ	ቴክኖሎጂዎችን ከሀገሪቱ የሳይንስ ፖሊሲ ጋር ካላጣጣመ	
8	ሲቪል ሰርቪስ ኮሚሽን	➢ የሰውሀብት አስተዳደርና የአደረጃጀት ድጋፍ	➢ አግባብ ያለው የመንግስት ሰራተኛ አስተዳደር ህግ አፈጻጸም	➢ ለዘርፉ የሚመጥን የተለየ የደመወዝ ስኬልና ጥቅማጥቅም ካልፈቀደ	ከፍተኛ
9	የክልላዊ መንግሥታት አስፈጻሚ መ/ቤቶች	➢ ቅንጅታዊ አሰራር እንዲፈጥሩ ➢ ተቋማትን ትክክለኛነቱ የተረጋገጠ መሳሪያዎች እንዲጠቀሙ ➢ የመቆጣጠርና የማስፈጸም ብቃት	➢ ምክርና ስልጠና ➢ የካሊብሬሽንና የጥገና አገልግሎት ➢ ብቃት ማረጋገጫ አገልግሎት	➢ የንግድና ገበያ ልማት ቢሮዎች ከኢንስቲትዩት ጋር በቅንጅት ካልሰሩ	ከፍተኛ
10	የሙያ ማህበራት	➢ የሥነልክና የሳይንስ መሳሪያዎች ጉዳዮችን ማስተዋወቅና ማስተማር	➢ ምክርና ስልጠና ፣ ፋይናንስና የተለያዩ ፋሲሊቲዎች	➢ መንግስት ለዘርፉ ትኩረት እንዲሰጥ ግፊት ካላደረጉ ወይም ለባለሙያዎች መብት ካልቆሙ	ከፍተኛ
11	ሰራተኞች	➢ ዕውቀት፣ልምድ፣ ክህሎትና ባህርይ ያለው	➢ ተከታታይ ትምህርትና ስልጠና ➢ መልካም አስተዳደር ➢ መልካም የስራ አካባቢ ➢ የተሻለ ጥቅማጥቅም ደመወዝ	➢ ውስጣዊ ተጽዕኖ የሚያሳድሩት ሰራተኞች የስራ ተነሳሽነት ካጡ ወይም የሙያ ስነ-ምግባር ጉድለት ካሳዩ	ከፍተኛ
12	ዋና ኦዲተር	➢ ሙያዊ ድጋፍ	➢ ህጋዊና ውጤታማ የመንግሥት ሀብትና ንብረት አጠቃቀምና አያያዝ	➢ የተቋሙን የፋይናንስና የአፈጻጸም ክፍተት ብቻ ትኩረት ሰጥቶ የቴክኒክ ተግዳሮቶችን ግምት ውስጥ ካላስገባ	

6. ደንበኞች መብትና ግዴታ ሰንጠረዥ

ተ.ቁ	የደንበኛው ግዴታ	የኢንስቲትዩቱ ግዴታ
1	መሣሪያውን በንጽሕና ማቅረብ	የልኬት ምስጢራዊነትን መጠበቅ
2	የአገልግሎት ክፍያ በወቅቱ መክፈል	ትክክለኛና ዓለም አቀፍ ተቀባይነት ያለው ውጤት መስጠት
3	የመሣሪያውን የቀድሞ ታሪክ (Manual) ማያያዝ	ለደንበኛው ሙያዊ ምክር መስጠት

7. የኢንስቲትዩቱ የኮሙኒኬሽን ስትራቴጂ

ይህ ስትራቴጂ ተቋሙ የሚሰጣቸውን ሳይንሳዊ አገልግሎቶች፣ ያከናወናቸውን ተግባራት እና ያስመዘገባቸውን ውጤቶች ለሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላትና ለጠቅላላው ህዝብ ተደራሽ የሚያደርግበት አካሄድ ነው። ተቋሙ የሥራ አፈፃፀሙን ለህዝብ በማሳወቅ ረገድ ግልጽነትን በማስፈን፣ ህዝቡ ተቋሙ ለሀገር ኢኮኖሚና ለዜጎች ደህንነት ምን እየሰራ እንደሆነ እንዲረዳ ያደርጋል።

ይህ ስትራቴጂ መረጃን መላክ ብቻ ሳይሆን ግብረ መልስ መቀበልንም ያካትታል። ተቋሙ አፈፃፀሙን ለህዝብ ሲያሳውቅ፣ ከህዝብ የሚመጡ ቅሬታዎችንና አስተያየቶችን የሚቀበልበት አሰራር ይዘረጋል። ይህ የሁለትዮሽ ግንኙነት ኢንስቲትዩቱ አገልግሎቱን እንዲያሻሽልና የተገልጋዮችን አመኔታ እንዲያተርፍ ይረዳዋል። በተለይም የጥራት ጉድለት በሚታይባቸው የንግድ መሣሪያዎች ላይ የሚሰሩ ስራዎችን ለህዝብ ይፋ ማድረጉ ህዝቡ ራሱን ከማጭበርበር እንዲከላከል ግንዛቤ ይፈጥራል።

ለሕዝብ እና ለደንበኞች የሚደረግ ኮሙኒኬሽን

i. በየበጀት ዓመቱ የተከናወኑ ዋና ዋና ተግባራትን የሚገልጽና በድረ-ገጽ የሚለቀቅ ሰነድ፣
ii. አዳዲስ ዓለም አቀፍ ዕውቅናዎች ሲገኙ ወይም አዳዲስ የላቦራቶሪ አገልግሎቶች ሲጀመሩ በጋዜጣ፣ በሬዲዮና በቴሌቪዥን መግለጫ መስጠት፣
iii. የኢንስቲትዩቱን የዕለት ተዕለት እንቅስቃሴዎች፣ የተሳተፈባቸውን አውደ ጥናቶች እና ወቅታዊ መረጃዎችን በፌስቡክ፣ ቴሌግራም እና በይፋዊ ድረ-ገጹ ማጋራት።
iv. በየዓመቱ ግንቦት 12 (May 20) የሚከበረውን የዓለም የሜትሮሎጂ ቀን በመጠቀም፣ የልኬት ሳይንስ ለዕለት ተዕለት ሕይወትና ለንግድ ያለውን ፋይዳ ለሕዝብ ግንዛቤ መፍጠር፣
v. ከደንበኞች እና ከባለድርሻ አካላት ጋር በየጊዜው የምክክር መድረኮችን በማዘጋጀት የአገልግሎት ጥራትንና አፈጻጸምን መገምገም፣

በተግባቦትና አህዘቦት ወቅትም

- የሚወጡ መረጃዎች ሁሉ በሳይንሳዊ መረጃ የተደገፉ ይሆናሉ፣
- ስኬቶችንም ሆነ ተግዳሮቶችን በግልጽ ማሳወቅ፣

- *መረጃዎች ለሰፊው ሕዝብ በቀላሉ በአማርኛ ቋንቋ ይቀርባሉ፣*

8. *ከሌሎች ተቋማት ጋር የሚደረጉ ትብብሮች*

የኢትዮጵያ ስነ-ልክ ኢንስቲትዩት በሀገሪቱ የጥራት መሠረተ ልማት ውስጥ እንደ መሠረት ይቆጠራል። ኢንስቲትዩቱ ከሌሎች የጥራት ተቋማት ጋር ያለው መስተጋብር እርስ በእርስ የተሳሰረና አንዱ ለሌላው ስኬት ወሳኝ የሆነ ሰንሰለት ነው።

1. *ከኢትዮጵያ የደረጃዎች ኢንስቲትዩት ጋር ያለው መስተጋብር*

የደረጃዎች ኢንስቲትዩት የምርቶችንና የአገልግሎቶችን ዝቅተኛ የጥራት መመዘኛ ያወጣል።

- *የደረጃዎች ኢንስቲትዩት አዳዲስ ደረጃዎችን ሲያወጣ፣ በደረጃው ውስጥ የተጠቀሱት የልኬት እሴቶች (ለምሳሌ፡ የሙቀት መጠን፣ ክብደት፣ ርዝመት) በሳይንሳዊ መንገድ ሊለኩ የሚችሉ መሆናቸውን ከስነ-ልክ ኢንስቲትዩት ጋር በመመካከር ያረጋግጣል።*
- *በደረጃዎች ዝግጅት ኮሚቴዎች ውስጥ የስነ-ልክ ባለሙያዎች በንቃት በመሳተፍ የልኬት ሳይንሱ በደረጃው ውስጥ በትክክል እንዲሰፍር ያደርጋሉ።*

2. *ከኢትዮጵያ ተስማሚነት ምዘና ድርጅት ጋር ያለው መስተጋብር*

ተስማሚነት ምዘና ምርቶች የወጣላቸውን ደረጃ ማሟላታቸውን በላቦራቶሪ የሚመረምር ተቋም ነው።

- *የተስማሚነት ምዘና ድርጅት የሚጠቀማቸው እጅግ ዘመናዊ የፍተሻ መሣሪያዎች ትክክለኛ ውጤት እንዲሰጡ፣ በየጊዜው በስነ-ልክ ኢንስቲትዩት ካሊብሬት መደረግ አለባቸው። ያለ ስነ-ልክ ኢንስቲትዩት ድጋፍ የተስማሚነት ምዘና ውጤቶች ተቀባይነት አይኖራቸውም።*
- *የምዘና ድርጅቱ የሚሰጠው የላቦራቶሪ ውጤት ከዓለም አቀፍ የልኬት ስርዓት ጋር የተገናኘ እንዲሆን ስነ-ልክ ኢንስቲትዩቱ እንደ ድልድይ ሆኖ ያገለግላል።*

3. *ከኢትዮጵያ አክሪዲቴሽን አገልግሎት ጋር ያለው መስተጋብር*

አክሪዲቴሽን ማለት አንድ ላቦራቶሪ ወይም ተቋም በዓለም አቀፍ ደረጃ ብቁ መሆኑን የሚያረጋግጥ የምስክር ወረቀት ነው።

- *አክሪዲቴሽን አገልግሎት ለአንድ ላቦራቶሪ ዕውቅና ከመስጠቱ በፊት፣ ያ ላቦራቶሪ የሚጠቀማቸው መሣሪያዎች በስነ-ልክ ኢንስቲትዩት ካሊብሬት መደረጋቸውን እንደ ቅድመ-ሁኔታ ይጠይቃል።*
- *የአክሪዲቴሽን አገልግሎት ሌሎች ላቦራቶሪዎችን ሲገመግም የስነ-ልክ ኢንስቲትዩት ባለሙያዎችን እንደ ቴክኒክ ገምጋሚ ይጠቀማል።*

4. *ከህጋዊ ስነ-ልክ ተቆጣጣሪ ጋር ያለው መስተጋብር*

ህጋዊ ስነ-ልክ (በአሁኑ ወቅት በንግድና ቀጠናዊ ትስስር ሚኒስቴር ስር የሚመራ) በገበያ ውስጥ ያሉ መለኪያዎችን ትክክለኛነት የመቆጣጠር ስልጣን አለው።

- ተቆጣጣሪዎች በገበያ ላይ የሚጠቀሙባቸው የሥራ መመዘኛዎች (Working Standards) ትክክለኛነት በየጊዜው በስነ-ልክ ኢንስቲትዩት በሚደረግ የንፅፅር ስራ መረጋገጥ አለበት።
- ተቆጣጣሪዎች በልኬት ማጭበርበር ላይ እርምጃ ሲወስዱ፣ የቴክኒክ ክርክር ካጋጠማቸው የመጨረሻውን ሳይንሳዊ ውሳኔ የሚሰጠው ስነ-ልክ ኢንስቲትዩት ነው።

9. የማኀበረሰብ ተሳትፎ ተግባራት

የኢትዮጵያ ስነ-ልክ ኢንስቲትዩት ከተቋቋመበት ዋና የቴክኒክ ተልዕኮ ባለፈ፣ እንደ አንድ የመንግስት ተቋም የማህበራዊ ኃላፊነትን መወጣት እንደ አንድ ስትራቴጂያዊ ተግባር ይወስደዋል።ተቋሙ ከሚሰጣቸው ሙያዊ አገልግሎቶች ባለፈ የሚከተሉትን ማኀበራዊ ኃላፊነቶች ይወጣል፣

i. የትምህርትና የክህሎት ድጋፍ

ኢንስቲትዩቱ የነገ ሀገር ተረካቢ ተማሪዎች ስለ ሳይንስና ልኬት ያላቸው ግንዛቤ እንዲያድግ ያደርጋል።

- ለከፍተኛ ትምህርት ቤት እና ለዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች የላቦራቶሪዎቹን ክፍት በማድረግ የተግባር ትምህርት እንዲያገኙ ያመቻቻል፣
- አቅም ለሌላቸው ተማሪዎች የትምህርት ቁሳቁስ (ደብተር፣ ቦርሳና እስክሪብቶ) ድጋፍ በማድረግ ማህበራዊ አጋርነቱን ያሳያል፣

ii. የአካባቢ ጥበቃና የአረንጓዴ አሻራ

ተቋሙ በሀገር አቀፍ ደረጃ የሚጠራውን የአረንጓዴ አሻራ መርሃ ግብር በንቃት ይሳተፋል።

- በየዓመቱ ሰራተኞቹን በማሳተፍ በተለያዩ አካባቢዎች ችግኞችን ይተክላል፣ የተተከሉትንም የመንከባከብ ስራ ይሰራል፣
- በላቦራቶሪዎቹ ውስጥ የሚወገዱ ኬሚካሎችና ቁሳቁሶች አካባቢን እንዳይበክሉ በከፍተኛ ጥንቃቄ በማስወገድ የማህበረሰቡን ጤና ይጠብቃል፣

iii. ለችግረኛ ወገኖች የሚደረግ ድጋፍ

ኢንስቲትዩቱና ሰራተኞቹ በተለያዩ አጋጣሚዎች የገንዘብና የዓይነት ድጋፍ ያደርጋሉ፦

- በክረምት ወቅት በዝቅተኛ የኑሮ ደረጃ ላይ የሚገኙ ዜጎችን ቤቶች በበጀትና በጉልበት የማደስ ስራ ይሰራል፣
- በበዓላት ወቅት ለተቸገሩ ወገኖች የቀለብና የማዕድ ማጋራት መርሃ ግብሮችን ያከናውናል፣
- የሰው ህይወት ለመታደግ የኢንስቲትዩቱ ሰራተኞች በየጊዜው የደም ልገሳ በማድረግ ማህበራዊ ግዴታቸውን ይወጣሉ፣

iv. የሸማቾች መብትና ደህንነት ጥበቃ

- ህዝቡ በገበያ ውስጥ ሲገበያይ በሚዛንና በልኬት እንዳይበዘበዝ በየገበያውና በየመገናኛ ብዙኃኑ ግንዛቤ የመፍጠር ስራ ያከናውናል፣
- አነስተኛ የሀገር ውስጥ አምራቾች የልኬት ስርዓታቸውን እንዲያስተካክሉ ነፃ የሙያ ምክር መስጠት፣

v. ሀገራዊ ጥሪዎችን መመለስ

ሀገሪቱ አስቸኳይ እርዳታ በሚያስፈልጋት ጊዜ (ለምሳሌ እንደ ኮቪድ-19 ያሉ ወረርሽኞች ወይም የተፈጥሮ አደጋዎች ሲከሰቱ) ተቋሙ የሚከተሉትን ያደርጋል፦

- ሰራተኞች ከደመወዛቸው ላይ በመቀነስ ለተለያዩ ሀገራዊ ፕሮጀክቶች (ለምሳሌ ለታላቁ የኢትዮጵያ ህዳሴ ግድብ) ድጋፍ ያደርጋሉ፣
- በጤና ተቋማት የሚገኙ የሙቀት መለኪያዎችንና ሌሎች የህክምና መሣሪያዎችን በነፃ በማረጋገጥ ወረርሽኞችን የመከላከል ስራ ውስጥ ይሳተፋል፣

10. ዓለም አቀፍ ወይም ቀጠናዊ አባልነቶች

የኢትዮጵያ ስነ-ልክ ኢንስቲትዩት ራሱን ከዓለም አቀፉ የጥራት መሠረተ ልማት ጋር ለማስተሳሰር ከተለያዩ ሀገራት ስመ-ጥር ተቋማት ጋር የሁለትዮሽ እና የብዙኃን ግንኙነት መሥርቷል። እነዚህ ግንኙነቶች ተቋሙ የቴክኖሎጂ ሽግግር እንዲያገኝ፣ የላቦራቶሪዎቹን ተዓማኒነት እንዲያረጋግጥ እና የባለሙያዎቹን አቅም እንዲገነባ ይረዱታል።

- **ከጀርመን የስነ-ልክ ኢንስቲትዩት** (PTB) **እና የእውቅና ሰጪ ተቋም** (DAkkS) **ጋር ያለው ትስስር**

ጀርመን በስነ-ልክ ሳየንስ ዓለም ቀዳሚ ሀገር እንደመሆኗ፣ ከጀርመን ስነ-ልክ ኢንስቲትዩት (PTB) ጋር ያለው ትስስር ለኢትዮጵያ እጅግ መሠረታዊ ነው። PTB ለኢትዮጵያ ስነ-ልክ የቴክኒክ ድጋፍ፣ የላቦራቶሪ ቁሳቁስ እርዳታ እና የባለሙያዎች ስልጠና በመስጠት ግንባር ቀደም አጋር ነው። በሌላ በኩል፣ ከጀርመን የእውቅና ሰጪ ተቋም (DAkkS) ጋር ያለው ግንኙነት የኢትዮጵያ ላቦራቶሪዎች ዓለም አቀፍ የብቃት ማረጋገጫ እንዲያገኙ አስችሏል። ይህም በኢትዮጵያ የሚሰጥ የልኬት ውጤት በጀርመንም ሆነ በአውሮፓ ተቀባይነት እንዲኖረው ያደርጋል።

- **ከደቡብ አፍሪካ** (NMISA) **እና ከግብፅ** (NIS) **የስነ-ልክ ተቋማት ጋር ያለው ትስስር**

ደቡብ አፍሪካ (NMISA) እና ግብፅ (NIS) በአፍሪካ ውስጥ እጅግ ዘመናዊና ግዙፍ የልኬት እና ካሊብሬሽ ላቦራቶሪዎች ባለቤት ናቸው። የኢትዮጵያ ስነ-ልክ ኢንስቲትዩት ከእነዚህ ተቋማት ጋር በመስኩ ከፍተኛ ትስስር አላቸው፣ ይህም ኢንስቲትዩቱ የልኬት ደረጃዎቹን ከእነዚህ ሀገራት ጋር በማነፃፀር (Inter-laboratory Comparison) ትክክለኛነታቸውን እንዲያረጋግጥ እና በአህጉራዊው የልኬት ድርጅት (AFRIMETS) ውስጥ በጋራ እንዲሰሩ ያግዛቸዋል።

- **ከኮሪያ የምርምር ተቋም** (KRISS) **ጋር ያለው ስልታዊ ትስስር**

የኮሪያ የደረጃዎች እና ሳይንስ ምርምር ተቋም በዓለም አቀፍ ደረጃ በምርምርና ስርፀት የታወቀ ነው። ከዚህ ተቋም ጋር ያለው ትስስር ኢንስቲትዩቱ ወደ ላቁ የልኬት ሳይንሶች (ለምሳሌ፡ ናኖ-ሜትሮሎጂ እና ኬሚካል ሜትሮሎጂ) እንዲሸጋገር ዕድል ይፈጥራል። ኮሪያ

ለኢትዮጵያ ስነ-ልክ ባለሙያዎች የረጅም ጊዜ የድህረ-ምረቃ ትምህርት እና የላቁ የምርምር ዕድሎችን በመስጠት የሰው ኃይል ልማቱን እየደገፈች ትገኛለች።

- **ከኬንያ የደረጃዎች ተቋም (KEBS) ጋር ያለው የቀጠናዊ ትስስር**

ኬንያ የኢትዮጵያ ጎረቤት እና የንግድ አጋር እንደመሆኗ፣ ከኬንያ የደረጃዎች ተቋም ጋር ያለው ትስስር የቀጠናዊ ትስስርን ለማጠናከር ያለመ ነው። ሁለቱ ተቋማት በምስራቅ አፍሪካ የንግድ ልውውጥ ወቅት የሚከሰቱ የልኬት ልዩነቶችን ለማጥፋት እና ድንበር ተሻጋሪ ንግድን ለማቃለል በጋራ ይሰራሉ። ይህ ትስስር በተለይ በግብርና ምርቶችና በኢንዱስትሪ እቃዎች ልውውጥ ላይ ወጥ የሆነ የልኬት ስታንዳርድ እንዲኖር ይረዳል።

11. አባልነት እና ዕውቅናዎች:

የኢትዮጵያ ስነ-ልክ ኢንስቲትዩት በአህጉራዊና ዓለም አቀፋዊ ድርጅቶች ውስጥ አባል መሆኑ፣ የሀገሪቱን የልኬት ሳይንስ ተዓማኒነት እና ተቀባይነት ወደ ላቀ ደረጃ ያሸጋግረዋል። እያንዳንዱን አባልነትና ያላቸውን ፋይዳ፣

1ኛ. የአፍሪካ የስነ-ልክ ድርጅት (AFRIMETS) አባልነት

የአፍሪካ የስነ-ልክ ድርጅት (Intra-Africa Metrology System - AFRIMETS) በመላው አፍሪካ የሚገኙ የልኬት ተቋማትን በአንድ ጥላ ስር የሚያገናኝ ድርጅት ነው። ኢትዮጵያ በዚህ ድርጅት ውስጥ ያላት አባልነት የሚከተሉት ዋና ዋና ትርጉሞች አሉት፡-

i. ኢንስቲትዩቱ ከአፍሪካ ሀገራት ጋር በመተባበር የላቦራቶሪ አቅሙን እንዲያሳድግና የባለሙያዎችን የክህሎት ልውውጥ እንዲያደርግ በር ይከፍታል።
ii. የአፍሪካ ነፃ የንግድ ቀጠና (AfCFTA) ስምምነት ውጤታማ እንዲሆን፣ የአንዱ ሀገር ልኬት በሌላው ዘንድ ተቀባይነት ሊኖረው ይገባል። ኢትዮጵያ የዚህ ድርጅት አባል መሆኗ፣ የኢትዮጵያ ምርቶች በአፍሪካ ገበያ ውስጥ ልኬታቸው ትክክል ነው ተብሎ እንዲታመን ያደርጋል።
iii. የኢትዮጵያ ላቦራቶሪዎች የሚሰጡት ውጤት ከአፍሪካ ስታንዳርድ ጋር እኩል መሆኑን ለማረጋገጥ የሚያስችሉ የጋራ **የላቦራቶሪዎች ንፅፅር** እንዲደረጉ ይረዳል።

2ኛ. የዓለም አቀፉ የክብደትና ልኬት (BIPM) ተባባሪ አባልነት

ቢ.አይ.ፒ.ኤም (Bureau International des Poids et Mesures - BIPM) በፈረንሳይ የሚገኝና በዓለም ላይ የመጨረሻውንና ከፍተኛውን የልኬት ስታንዳርድ የሚያስቀምጥ ተቋም ነው። ኢትዮጵያ የዚህ ተቋም ተባባሪ አባል (Associate Member) መሆኗ የሚከተሉት መሠረታዊ ፋይዳዎች አሉት፡-

- ኢትዮጵያ ስነ-ልክ ኢንስቲትዩት የተረጋገጠ ማንኛውም ልኬት (ለምሳሌ 1 ኪሎ ግራም ወይም 1 ሜትር) ከዓለም አቀፉ የልኬት ስርዓት (SI Units) ጋር የተገናኘና በየትኛውም የዓለም ክፍል ተቀባይነት ያለው መሆኑን ያረጋግጣል።
- ተባባሪ አባልነት ኢትዮጵያ በዓለም አቀፍ ደረጃ የሚወጡ አዳዲስ የልኬት ግኝቶችንና የሳይንስ ለውጦችን ቀድማ እንድታውቅና በሀገር ውስጥ እንድትተገብር ዕድል ይሰጣታል።
- የኢትዮጵያ ላኪዎች ምርታቸውን ወደ አውሮፓ ወይም አሜሪካ ሲልኩ፣ የልኬት ውጤቱ በዓለም አቀፍ ድርጅት እውቅና ባለው ተቋም የተረጋገጠ በመሆኑ ምርቱ ልኬቱ ስህተት ነው በሚል ምክንያት ውድቅ እንዳይሆን ይከላከላል።

12. የመገናኛ መረጃዎች

ዋና መሥሪያ ቤት እና የቅርንጫፍ ቢሮዎች

<u>ዋና መስሪያ ቤት</u>

የኢትዮጵያ ስነልክ ኢንስቲትዩት

ቦሌ ክፍለ ከተም ወረዳ 06

የጥራት መንደር ግቢ ውስጥ፣ ከአምቼ አጠገብ

ፖ.ሳ.ቁ 5722

አዲስ አበባ

<u>ኢትዮጵያ</u>

<u>ቅርንጫፍ ቢሮዎች</u>

i. ደቡብ ምዕራብ ቅርንጫፍ/ጅማ
ii. ሰሜን ምስራቅ ቅርንጫፍ/ደሴ
iii. ምስራቅ ኢትዮጵያ/ ድሬዳዋ
iv. ደቡብ ቅርንጫፍ/ሀዋሳ
v. ሰሜን ምዕራብ ቅርንጫፍ/ባህርዳር

13. የሥራ ክፍል ሀላፊዎች ዝርዝር መገናኛ

ተ.ቁ	ሙሉ ስም	የስራ ሀላፊነት	ስልክ ቁጥር
1	ዶ/ር ሙሉጌታ ደርበው	ዋና ዳይሬክተር	0911237835
2	አቶ ፍቅረዓብ ማርቆስ	ም/ዋና ዳይሬክተር	0911031556
3	አቶ ሽመልስ አበባው	የስራ አመራር ዋና ስራ አስፈፃሚ	0911864966
4	አቶ ሰርጋዊ ከበደ	የግ/ፋ/ስራ አስፈፃሚ	0911058102
5	አቶ ንጉሴ ብረሀኑ	የቤካኒካል ካሊብሬሽን መሪ ስራ አስፈፃሚ	0911183665
6	አቶ ፀደቀ ብረሀኑ	የኬሚካል ካሊብሬሽን መሪ ስራ አስፈፃሚ	0912003904
7	አቶ ካሳሁን ደስታ	የኤሌክትሮ ማግኔቲክ እና ሙቀት ካሊብሬሽን መሪ ስራ አስፈፃሚ	0910379923
8	አቶ አሰፋ ተስፋዬ	የስነምግባር ስራ አስፈፃሚ	0911390543

የኢንተርኔት መርጃዎች እና የመረጃ ቋቶች

ደንበኞች አገልግሎት የሚጠይቁባቸው ድረ-ገጾች፣ የመረጃ መተግበሪያዎች እና መግቢያዎች።

https://ethiometrology.gov.et/

ማኅበራዊ ሚዲያ እና የመገናኛ መስመሮች

ተቋሙ መረጃዎችን የሚያስተላልፍባቸው የፌስቡክ፣ ቴሌግራም፣ ሊንክድኢን እና ሌሎች የማኅበራዊ ትስስር ገጾች።

14. አባሪዎች

አባሪ 1፡- የኢትዮጵያ ስነ-ልክ ኢንስቲትዩት የደንበኞች ቅሬታ አቀራረብና አፈታት ስነ-ስርዓት

የኢትዮጵያ ስነ-ልክ ኢንስቲትዩት ዓለም አቀፍ የጥራት ደረጃን (ISO/IEC 17025) ተከትሎ የሚሰራ ተቋም እንደመሆኑ፣ የደንበኞች ቅሬታ አቀራረብና አፈታት ስነ-ስርዓቱ ግልጽ፣ ገለልተኛና ውጤታማ መሆን ይኖርበታል። ይህም ደንበኞች ቅሬታቸው የሚሰማ መሆኑን ሲያውቁ በተቋሙ ላይ ያላቸው እምነት ይጨምራል፣ የውስጥ አሰራር ድክመቶችን በደንበኛው አይን ለማየት ይረዳል በተጨማሪም ዓለም አቀፍ ተቀባይነት ከማሳደግ አንፃር ጥቅሙ የላቀ ነው።

አንድ ደንበኛ በአገልግሎቱ ካልረካ ቅሬታውን የሚያቀርብበትና ምላሽ የሚያገኝበት ዝርዝር የሂደት ደረጃዎች የሚከተሉት ናቸው፣

1. የቅሬታ መመዝገቢያ መንገዶች

ደንበኛው ቅሬታውን በተለያዩ አማራጮች ማቅረብ ይችላል፡-

- በተቋሙ የደንበኞች አገልግሎት መስኮት በተዘጋጀው የቅሬታ ቅጽ ላይ በመሙላት፣
- በተቋሙ ድረ-ገጽ፣ በኢሜይል ወይም በስልክ መስመር፣
- ማንነቱ ሳይታወቅ ወይም ታውቆ በጽሁፍ አስተያየት በመስጠት፣

2. ቅሬታውን መቀበልና ማረጋገጥ

- ኢንስቲትዩቱ ቅሬታው እንደደረሰው ወዲያውኑ ለደንበኛው የማረጋገጫ መረጃ ይሰጣል፣
- ቅሬታው ተቀባይነት ያለው መሆኑ ይጣራል። ለምሳሌ ቅሬታው ከልኬት ውጤት፣ ከክፍያ፣ ከባለሙያ ስነ-ምግባር ወይም ከአገልግሎት መዘግየት ጋር የተያያዘ መሆኑ ይለያል፣

3. ገለልተኛ ምርመራ ማካሄድ

- ቅሬታው የቀረበበትን ስራ በቀጥታ የሰሩት ባለሙያዎች በምርመራ ሂደቱ ላይ ውሳኔ ሰጪ ሆነው አይሳተፉም፣
- የላቦራቶሪ መዝገቦች፣ የካሊብሬሽን ሰርተፊኬቶች እና የአሰራር ሂደቶች በዝርዝር ተመዝነው ስህተቱ ያለበት ቦታ ይፈለጋል፣

4. የመፍትሄ እርምጃ መውሰድ

- የልኬት ስህተት ከተገኘ መሣሪያው በነፃ ድጋሚ ካሊብሬት ይደረጋል፣
- በሰርተፊኬቱ ላይ የጽሁፍ ወይም የቴክኒክ ስህተት ካለ ተስተካክሎ ይሰጣል፣
- ይቅርታና ማብራሪያ፡ ስህተቱ የአሰራር ካልሆነ ለደንበኛው ግልጽ የሆነ ሳይንሳዊ ማብራሪያ ይሰጣል፣

5. ምላሽ ለደንበኛው ማሳወቅ

- ኢንስቲትዩቱ የደረሰበትን የውሳኔ ውጤት ለደንበኛው በጽሁፍ ያሳውቃል፣
- ደንበኛው በውሳኔው ካልረካ ጉዳዩን ወደ ኢንስቲትዩቱ የጥራት ስራ አስኪያጅ የማቅረብ መብት እንዳለው ይገለጽለታል፣

6. ክትትልና የመዝጊያ ሂደት

- ደንበኛው በመፍትሄው መስማማቱን ካረጋገጠ በኋላ ቅሬታው በይፋ ተዘግቷል ተብሎ ይመዘገባል፣
- ተቋሙ ይህንን ቅሬታ እንደ ትምህርት በመውሰድ የወደፊት ስህተቶችን ለመከላከል የአሰራር ማሻሻያ ያደርጋል፣

አባሪ 2፡ የኢንስቲትዩቱ ስነምግባር መርሆዎች

ታማኝነት
➢ የህዝብን አመኔታ ሊያሳጡ የሚችሉ የጥቅም ግጭቶችን እና ድርጊቶችን በማስወገድ ሁሉንም ተግባራት በታማኝነት ማከናወን፣
➢ መረጃን እና ውጤቱን ያለ ማጭበርበር እና መረጃን በእውነት ሪፖርት ማድረግ፣
➢ ሙያዊ ዳኝነት ላይ ተጽእኖ ሊያሳድሩ የሚችሉ ጉቦን፣ ስጦታዎችን ወይም ሞገስን አለመቀበል፣
የሙያ ብቃት
➢ በተከታታይ ትምህርትና ስልጠና የቴክኒክ እውቀትን መጠበቅ እና ማሳደግ፣ ➢ በእውቀት ወይም በክህሎት ላይ ያሉ ውስንነቶችን እውቅና መስጠት እና አስፈላጊ ሲሆን ድጋፍ መጠየቅ፣ ➢ የተረጋገጡ ዘዴዎችን እና ካሊብሬትድ የሆኑ መሳሪያዎችን ከሀገር አቀፍ/አለም አቀፍ ደረጃዎች ጋር ብቻ መጠቀም፣
ተጠያቂነት እና ግልጽነት
➢ ለውሳኔ፣ ለድርጊቶች እና ለውጤቶች ሀላፊነት መውሰድ፣ ➢ የመከታተያ መንገዶችን ፣ ውጤቶችን እና ውሳኔዎችን ሰንዶ በግልፅ መያዝ፣ ➢ ስህተቶችን በአፋጣኝ መግለፅ እና የማስተካከያ እርምጃዎችን መተግበር፣
ምስጢር ጠባቂነት
➢ በፕሮፌሽናል ስራዎች ወቅት የተገኙ ሚስጥራዊ መረጃዎችን መጠበቅ። ➢ መረጃን ከተፈቀደላቸው አካላት ጋር ብቻ ማጋራት እና የኢትዮጵያ የመረጃ ጥበቃ ህጎችን ማክበር፣
የህዝብ ጥቅም
➢ በሁሉም የስነ-ልክ እንቅስቃሴዎች የህብረተሰቡን ጤና፣ ደህንነት እና ደህንነት ቅድሚያ መስጠት፣ ➢ የህብረተሰብ እምነትን ወይም የአካባቢን ዘላቂነት ሊጎዱ ከሚችሉ ግንኙነቶች መራቅ። ➢ በሁሉም የኢትዮጵያ ክልሎች ፍትሃዊ የስነ-ልክ አገልግሎት ተደራሽነትን ማስፈን፣
አለማዳላት እና ፍትሃዊነት
➢ በብሔረሰብ፣ በብሔር፣ በሃይማኖት፣ በጾታ ወይም በፖለቲካ ወገንተኝነት ላይ የተመሰረተ አድልዎ የሌለበት አገልግሎት መስጠት፣ ➢ ከውጫዊ ጫና ወይም ተጽእኖ የፀዳ ውሳኔዎችን በተጨባጭ ማስረጃ ላይ በመመስረት መስጠት፣
ቀጣይነት ያለው መሻሻል
➢ የኢትዮጵያን እያደገ የመጣውን የኢንዱስትሪ እና የህብረተሰብ ፍላጎቶችን ለመፍታት ፈጠራን ማበረታታት። ➢ የመለኪያ መሠረተ ልማቶችን እና ደረጃዎችን ለማሻሻል ከባለድርሻ አካላት ጋር መተባበር።
የህግ እና የአገራዊ ቅድሚያዎች ማክበር
➢ የኢትዮጵያን ህግጋት፣ደንቦች እና ተቋማዊ ፖሊሲዎች ማክበር፣ ➢ ስራን ከሀገራዊ ልማት ግቦች (ለምሳሌ ከኢንዱስትሪያላይዜሽን፣ ከአየር ንብረት መቋቋም) ጋር ማመጣጠን፣
የአካባቢ ኃላፊነት
➢ ብክነትን በመቀነስ በላብራቶሪ ስራዎች ዘላቂ አሰራርን ማስተዋወቅ፣ ➢ በአካባቢ ጥበቃ ደንቦች መሰረት አደገኛ ቁሳቁሶችን በጥንቃቄ ማስወገድ፣

ኢ-ስነምግባራዊ ድርጊቶችን ሪፖርት ማድረግ
➢ ከሥነ ምግባር ውጭ የሆኑ ድርጊቶችን፣ ማጭበርበርን ወይም የዚህን ኮድ መጣስ ሪፖርት ማድረግ፣

አባሪ 3፡ የካሊብሬሽን ስራዎች ብቃት

Deutsche Akkreditierungsstelle GmbH

Annex to the Accreditation Certificate D-K-15102-01-00 according to ISO/IEC 17025:2017

ሓስቈሽቈሳ ቈሶ ባሮቊሽሳሽቋሾ፡ 27.06.2022 ቋቈ 26.06.2027

Date of issue: 27.06.2022

Holder of certificate:

ቋሻሽቈቅሽሮቃ ልስቋቈቈቊቈሽሽ
ህቃቋቋሽቋበቋስ (ልህ)= ኣሮቊሽሯቈሮቋሽቈቃ
ላሮሯቈቈሮቋቈቈሽስቋ ኣ 67= መቋቈስስቋ
1405= ሠቈቈስሳሮ 06= ኣቈቊስ መበሯ
ሰሽቋሽ=
ሓ.ሑ. ኣቈቦ 5722= ሓሳሽቋ ሓሯሮሯሮ=ቋሻሽቈቅሽሮ

Calibration in the fields:

ልስሰሻሮቃሽሰሮቊ ቆበሮቃቋሽቋሽስቋ

- **ልሮቋቋ (ቂሮቋቋ ቋቋሮቃሳሮቈሳቋ ሰቊሮቋቋ2 ሮቃሳ ብቈቈቋስ)** [ሯ)]
- **ሠስሽሽሻሽቃሽ ሽቃቋቋቈበቂስቃቋቋ** [ሮ)]
- **ሓቈስቋቋበቈስ** [ሳ)]

ቊስሰቋቈሽሰሮቊ ቆበሮቃቋሽቋሽስቋ

ኣ ሮቃሳ ቊቈብ ሶቈስቆበስቃሰሽ ቆበሮቃቋሽቋሽስቋ

- ኣ ባቈቊቋሮሽስ
- ኣ ሰበቈቈስቃቋ
- ኣ ቈስቋሽቋቋሮቃሰስ
- ሓ ባቈቊቋሮሽስ
- ሓ ሰበቈቈስቃቋ

[a)] on-site calibration only

[b)] permanent laboratory and mobile laboratory

[c)] mobile laboratory only

ኍሻስቂሽሰሮቁ ሮቃሳ ልስሳሽሰሮቁ ሕበሮቃቋሽቋሽስቋ ኍሻስቂሽሰሮቁ ሮቃሮቁሽቋሽቋ= ቈስሶስቈስቃሰስ ቂሮቋስቈሽሮቁቋ

- **ሞቂቁበቂስ ቁሶ ቁሽቆበሽሳቋ** ሯ)

ማሻስቈቂቂሳሽቃሮቂሽሰ ቆበሮቃቋሽቋሽስቋ ማስቂቅስቈሮቋበቈስ ቆበሮቃቋሽቋሽስቋ

- **ሖስቋሽቋቋሮቃሰስ ቋሻስቈቂቂቂስቋስቈቋ**
- **ማሻስቈቂቂሰቂበቅቁስቋ**
- **ላሽቆበሽሳ-ሽቃ ሽቁሮቋቋ ቋሻስቈቂቂቂስቋስቈቋ** ሯ)
- **፟ሽቈስሰቋ ቈስሮሳሽቃሽ ቋሻስቈቂቂቂስቋስቈቋ** ሯ)
- **ልስሰሻሮቃሽሰሮቁ ቋሻስቈቂቂቂስቋስቈቋ** ሯ)
- **ኍቁሽቂሮቋሽሰ ሰሻሮቂሯስቈቋ (ቋስቂቅስቈሮቋበቈስ)** ሮ)

ማሻስ ቂሮቃሮሽስቂስቃቋ ቋሽቋቋስቂ ቈስቆበሽቈስቂስቃቋቋ ሽቃ፟ሀሒ፟ሐ ሀመሑ/ሂ፦ 17025 ሮቈስ ብቈሽቋቋስቃ ሽቃ ቁሮቃሽበሮሽስ ቈስቁስባሮቃቋ ቋቂ ቂቅስቈሮቋሽቂቃቋ ቁሶ ሰሮቁሽሯቈሮቋሽቂቃ ቁሮሯቂቈሮቋቂቈሽስቋ ሮቃሳ ቂቅስቈሮቋስ ሽስቃስቈሮቁቁሽ ሽቃ ሮሰሰቂቈሳሮቃሰስ ብሽቋሻ ቋሻስ ቅቈሽቃሰሽቅቁስቋ ቁሶ፟ሀሒ፟ሐ ሀመሑ 9001.

ማሻስ ሰስቈቋሽሶሽሰሮቋስ ቋቂሽስቋሻስቈ ብሽቋሻ ሽቋቋ ሮቃቃስቦ ቈስሶቁስሰቋቋ ቋሻስ ቋቋሮቋበቋ ሮቋ ቋሻስ ቋሽቂስ ቁሶ ቋሻስ ሳሮቋስ ቁሶ ሽቋቋበስ. ማሻስ ሰበቈቈስቃቋ ቋቋሮቋበቋ ቁሶ ቋሻስ ቋሰቂቅስ ቁሶ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቂቃ ሰሮቃ ሯስ ሶቂበቃሳ ሽቃ ቋሻስ ሳሮቋሮሯሮቋስ ቁሶ ሮሰሰቈስሳሽቋስሳ ሯቂሳሽስቋ ቁሶ፟ስበቋቋሰሻስ ኍቀቀቈስሳሽቋሽስቈበቃሽቋቋቋስቁቁስ ሀቂሯሃ. ሻቋቋቅቋ://ብብብ.ሳሮቀቀቋ.ሳስ/ስቃ/ሰቂቃቋስቃቋ/ሮሰሰቈስሳሽቋስሳ-ሯቂሳሽስቋ-ሳሮቀቀቋ

ኍሯሯቈስባሽሮቋሽቂቃቋ በቋስሳ፡ ቋስስ ቁሮቋቋ ቅሮሽስ

ᵒቃቃስቦ ቋቄ ቋሻስ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቄቃ

Within the measurands/calibration items marked with *), the calibration laboratory is permitted, without being required to inform and obtain prior approval from DAkkS, to use calibration standards or equivalent calibration procedures listed here with different issue dates. The calibration laboratory maintains a current list of all calibration standards / equivalent calibration procedures within the flexible scope of accreditation.

ሓስቈቂሮቃስቃቋ ሳሮሯቂቈሮቋቂቈቨ

Calibration and Measurement Capabilities (CMC)

Measurement quantity / Calibration item	Range	Measurement conditions / procedure	Expanded uncertainty of measurement 1)	Remarks
Mass standard	1 mg, 2 mg, 5 mg		0.006 mg	For weight pieces according to OIML recommendation R 111-1:2004, Class F_1
Conventional mass *)	10 mg		0.008 mg	
	20 mg		0.010 mg	
	50 mg		0.012 mg	
	100 mg		0.016 mg	
	200 mg		0.020 mg	
	500 mg		0.025 mg	
	1 g		0.03 mg	
	2 g		0.04 mg	
	5 g		0.05 mg	
	10 g	OIML R 111-1:2004	0.06 mg	
	20 g		0.08 mg	
	50 g		0.10 mg	
	100 g		0.16 mg	
	200 g		0.3 mg	
	500 g		0.8 mg	
	1 kg		1.6 mg	
	2 kg		3.0 mg	
	5 kg		8.0 mg	
	10 kg		16 mg	
	20 kg		30 mg	
	1 mg to 100 mg		0.05 mg	For free nominal values m_c: conventional mass
	> 100 mg to 200 mg		0.06 mg	
	> 200 mg to 500 mg		0.08 mg	
	> 500 mg to 1 g		0.10 mg	
	> 1 g to 2 g		0.12 mg	
	> 2 g to 5 g	OIML R 111-1:2004	0.16 mg	
	> 5 g to 10 g		0.20 mg	
	> 10 g to 20 g		0.25 mg	
	> 20 g to 50 g		0.30 mg	
	> 50 g to 100 g		0.5 mg	
	> 100 g to 10 kg		$5 \cdot 10^{-6} \cdot m_c$	

1) ማሻስ ስቦቅሮቃሳስሳ በቃሰስቈቋሮሽቃቋሽስቋ ሮሰሰቆቈሳሽቃሽ ቋቂ_ᵒ-4/02 ል:2022 ሮቈስ ቅሮቈቇ ቂሮ ·ል· ሮቃሳ ሮቈስ ቋሻስ ሯስቋቋ ቂስሮቋበቈስቂስቃቋ በቃሰስቈቋሮሽቃቋሽስቋ
በሽቋሻሽቃ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቄቃ. ማሳስሽ ሻሮባስ ሮ ሰቂባስቈሮሽስ ቅቈቂሯሮሯሽቁሽቋቨ ቂሶ ሮቅቅቈቂቦሽቂሮቋስቁቨ 95 ˀ

ሓስቈሽቂሳ ቂሶ ባሮቁሽሳሽቋቨ: 27.06.2022 ቋቂ 26.06.2027

Valid from: 27.06.2022

ᵒቃቃስቦ ቋቂ ቋሻስ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቈቃ

ሓስቈቂሮቃስቃቋ

ሳሮሯቂቈሮቋቂቈሸ

Calibration and Measurement Capabilities (CMC)

Measurement quantity / Calibration item	Range			Measurement conditions / procedure	Expanded uncertainty of measurement [1)]	Remarks
Temperature quantities Resistance thermometers [*)]	-80 °C	to	30 °C	Alcohol bath DKD-R 5-1:2018	20 mK	Comparison with standard resistance thermometer
	> 30 °C	to	80 °C	Water bath DKD-R 5-1:2018	30 mK	
	> 80 °C	to	200 °C	Oil bath DKD-R 5-1:2018	0.10 K	
	> 200 °C	to	660 °C	Fluidized bath DKD-R 5-1:2018	0.30 K	
Thermocouples, noble metal [*)]	0 °C	to	200 °C	in liquid bath DKD-R 5-3:2018, EURAMET Calibration Guide No. 8, Version 3.1	0.5 K	Comparison with resistance thermometer
	> 200 °C	to	600 °C	in fluidized bath DKD-R 5-3:2018, EURAMET Calibration Guide No. 8, Version 3.1	0.7 K	
	> 600 °C	to	900 °C	in furnace DKD-R 5-3:2018, EURAMET Calibration Guide No. 8, Version 3.1	1.1 K	Comparison with thermocouple
	> 900 °C	to	1200 °C		1.5 K	
Thermocouples, base metal [*)]	0 °C	to	200 °C	in furnace EURAMET Calibration Guide No. 8, Version 3.1	1.0 K	Comparison with thermocouple
	> 200 °C	to	600 °C		1.0 K	
	> 600 °C	to	900 °C		1.5 K	
	> 900 °C	to	1200 °C		2.0 K	

[1)] ማሻስ ስቦቅሮቃሳስሳ በቃሰስቈቋሮሽቃቋሽስቋ ሮሰሰቂቈሳሽቃሽ ቋቂ፟ᵒ-4/02 ል:2022 ሮቈስ ቅሮቈቋ ቂሶ ᵔልᵔ ሮቃሳ ሮቈስ ቋሻስ ሯስቋቋ ቂስሮቋበቈስቂስቃቋ በቃሰስቈቋሮሽቃቋሽስቋ ብሽቋሻሽቃ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቈቃ. ማሻስሸ ሻሮባስ ሮ ሰቂባስቈሮሽስ ቅቈቂሯሮሯሽቂሽቋሸ ቂሶ ሮቅቅቈቂቦሽቂሮቋስቂሸ 95 ኀ

ሓስቈሽቂሳ ቂሶ ባሮቂሽሳሽቋሸ: 27.06.2022 ቋቂ 26.06.2027

Valid from: 27.06.2022

ᵒቃቃስቦ ቋቂ ቋሻስ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቒቃ

ሓስቈቂሮቃስቃቋ
ላሮሯቒቈሮቋቒቈሽ

Measurement quantity / Calibration item	Range			Measurement conditions / procedure	Expanded uncertainty of measurement 1)	Remarks
Liquid-in-glass thermometers *)	-80 °C	to	30 °C	in alcohol bath PTB testing instruction Volume 2, 2nd edition	25 mK	Comparison with standard resistance thermometer
	> 30 °C	to	80 °C	in water bath PTB testing instruction Volume 2, 2nd edition	30 mK	
	> 80 °C	to	200 °C	in oil bath PTB testing instruction Volume 2, 2nd edition	0.10 K	
	> 200 °C	to	360 °C	in fluidized bath PTB testing instruction Volume 2, 2nd edition	0.30 K	
Direct reading electrical thermometers with resistance sensor *)	-80 °C	to	30 °C	in alcohol bath DKD-R 5-1:2018	20 mK	Comparison with standard resistance thermometer
	> 30 °C	to	80 °C	in water bath DKD-R 5-1:2018	30 mK	
	> 80 °C	to	200 °C	in oil bath DKD-R 5-1:2018	0.10 K	
	> 200 °C	to	660 °C	in fluidized bath DKD-R 5-1:2018	0.30 K	
	-30 °C	to	150 °C	in climatic chamber DKD-R 5-1: 2018	0.5 K	
Direct reading electrical thermometers with thermocouples sensor *)	-80 °C	to	30 °C	in alcohol bath DKD-R 5-3:2018, EURAMET Calibration Guide No. 8, Version 3.1	0.20 K	Comparison with standard resistance thermometer
	> 30 °C	to	80 °C	in water bath DKD-R 5-3:2018, EURAMET Calibration Guide No. 8, Version 3.1	0.30 K	
	> 80 °C	to	200 °C	in oil bath DKD-R 5-3:2018, EURAMET Calibration Guide No. 8, Version 3.1	0.50 K	
	> 200 °C	to	660 °C	in fluidized bath DKD-R 5-3:2018, EURAMET Calibration Guide No. 8, Version 3.1	0.60 K	
	0 °C	to	150 °C	in climatic chamber DKD-R 5-3: 2018 EURAMET Calibration Guide No. 8, Version 3.1	0.6 K	

Calibration and Measurement Capabilities (CMC)

1) ማሻስ ስቦቅሮቃሳስሳ በቃሰስቈቋሮሽቃቋሽስቋ ሮሰሰቒቈሳሽቃሽ ቋቒ_ᵒ-4/02 ሌ:2022 ሮቈስ ቅሮቈቋ ቒሶ ኣሌ ሮቃሳ ሮቈስ ቋሻስ ሯስቋቋ ቂስሮቋበቈስቂስቃቋ በቃሰስቈቋሮሽቃቋሽስቋ
ብሽቋሻሽቃ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቒቃ. ማሻስሽ ሻሮባስ ሮ ሰቒባስቈሮሽስ ቅቈቒሯሮሯሽቒሽቋሽ ቒሶ ሮቅቅቈቒቦሽቂሮቋስቒሽ 95 ኀ

ሓስቈሽቒሳ ቒሶ ባሮቒሽሳሽቋሽ: 27.06.2022 ቋቒ
26.06.2027
Valid from: 27.06.2022

ቃቃስቦ ቋቂ ቋሻስ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቂቃ

ሓስቈቂሮቃስቃቋ

ሳሮሯቂቈሮቋቂቈሽ

Measurement quantity / Calibration item	Range			Measurement conditions / procedure	Expanded uncertainty of measurement [1]	Remarks
Mechanical (dial) thermometers	-80 °C	to	80 °C	in alcohol or water bath PRO-PMT/TH-005 Revision 10A	30 mK	Comparison with standard resistance thermometer
	> 80 °C	to	200 °C	in oil bath PRO-PMT/TH-005 Revision 10A	0.10 K	
	> 200 °C	to	400 °C	in fluidized bath PRO-PMT/TH-005 Revision 10A	0.30 K	
Volume of liquids Piston operated pipettes *)	5 µL			ISO 8655:2002	0.026 µL	
	10 µL				0.04 µL	
	20 µL				0.08 µL	
	50 µL				0.14 µL	
	100 µL				0.3 µL	
	200 µL				0.6 µL	
	500 µL				1.2 µL	
	1000 µL				2.4 µL	
Volumetric burettes *)	1 mL			ISO 4787:2021	2.8 µL	
	2 mL				2.9 µL	
	5 mL				4.3 µL	
	10 mL				8.1 µL	
	25 mL				22 µL	
	50 mL				38 µL	
	100 mL				70 µL	
Volumetric pipettes *)	0.5 mL			ISO 4787:2021	1.5 µL	
	1 mL				4.4 µL	
	2 mL				5.6 µL	
	5 mL				7.4 µL	
	10 mL				8.7 µL	
	20 mL				12 µL	
	25 mL				16 µL	
	50 mL				17 µL	
	100 mL				39 µL	
	200 mL				46 µL	

Calibration and Measurement Capabilities (CMC)

[1] ማሻስ ስቦቅሮቃሳስሳ በቃሰስቈቋሮሽቃቋሽስቋ ሮሰሰቂቈሳሽቃሽ ቋቂ-4/02 ል:2022 ሮቈስ ቅሮቈቋ ቂሶ ሮቃሳ ሮቈስ ቋሻስ ሯስቋቋ ቂስሮቋበቈስቂስቃቋ በቃሰስቈቋሮሽቃቋሽስቋ
ብሽቋሻሽቃ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቂቃ. ማሻስሽ ሻሮባስ ሮ ሰቂባስቈሮሽስ ቅቈቂሯሮሯሽቁሽቋሽ ቂሶ ሮቅቅቈቂቦሽቂሮቋስቁሽ 95 ን

ሓስቈሽቂሳ ቂሶ ባሮቁሽሳሽቋሽ: 27.06.2022 ቋቂ 26.06.2027

Valid from: 27.06.2022

ቃቃስቦ ቋቁ ቋሻስ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቂቃ

Measurement quantity / Calibration item	Range	Measurement conditions / procedure	Expanded uncertainty of measurement [1)]	Remarks
Volumetric flask *)	1 mL, 2 mL, 5 mL, 10 mL	ISO 4787:2021	11 µL	
	20 mL, 25 mL		19 µL	
	50 mL		30 µL	
	100 mL		41 µL	
	200 mL		59 µL	
	250 mL		59 µL	
	500 mL		85 µL	
	1000 mL		0.13 mL	
	2000 mL		0.22 mL	
	5000 mL		0.39 mL	
Measuring cylinders *)	5 mL	ISO 4787:2021	35 µL	
	10 mL		61 µL	
	25 mL		93 µL	
	50 mL		0.13 mL	
	100 mL		0.20 mL	
	250 mL		0.36 mL	
	500 mL		0.58 mL	
	1000 mL		0.93 mL	
	2000 mL		1.5 mL	
Provers *)	5 L	ISO 4787:2021	2.1 mL	
	10 L		3.4 mL	
	20 L		3.8 mL	

Calibration and Measurement Capabilities (CMC)

[1)] ማሻስ ስቦቅሮቃሳስሳ በቃሰስቈቋሮሽቃቋሽስቋ ሮሰሰቂቈሳሽቃሽ ቋቁ-4/02 ል:2022 ሮቈስ ቅሮቈቋ ቁሶ ኣሌ ሮቃሳ ሮቈስ ቋሻስ ሯስቋቋ ቂስሮቋበቈስቂስቃቋ በቃሰስቈቋሮሽቃቋሽስቋ
ብሽቋሻሽቃ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቂቃ. ማሻስቨ ሻሮባስ ሮ ሰቂባስቈሮሽስ ቅቈቂሯሮሯሽቂሽቋቨ ቁሶ ሮቅቅቈቂቦሽቂሮቋስቂቨ 95 ን

ᵒቃቃስቦ ቋቂ ቋሻስ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቈቃ

Calibration and Measurement Capabilities (CMC)

Measurement quantity / Calibration item	Range	Measurement conditions / procedure	Expanded uncertainty of measurement [1)]	Remarks
DC and low frequency quantities DC voltage Zener standards	10 V	Direct comparison with Zener standard PRO-PMT/EL-001, version 4A	30 µV	
Sources, fixed values	0.1 V	PRO-PMT/EL-002 & 003, version 4A	1.2 µV	
	1 V		3.0 µV	
	10 V		45 µV	
	100 V		0.50 mV	
	1000 V		12 mV	
Measuring instruments	10 mV to 11 V		$8.0 \cdot 10^{-6} \cdot U +$ 6.0 µV	U: measured value
	> 11 V to 22 V		$9.0 \cdot 10^{-6} \cdot U +$ 4.0 µV	
	> 22 V to 275 V		$10 \cdot 10^{-6} \cdot U +$ 90 µV	
	> 275 V to 1 kV		$16 \cdot 10^{-6} \cdot U +$ 0.17 mV	
DC current Sources, fixed values	0.1 A	PRO-PMT/EL-006, version 4A	$0.65 \cdot 10^{-3} \cdot I$	I: measured value
	2 A		$0.60 \cdot 10^{-3} \cdot I$	
	4 A, 6 A, 8 A, 10 A, 12 A, 14 A, 16 A, 18 A, 20 A		$0.50 \cdot 10^{-3} \cdot I$	
Measuring instruments	3.3 mA to 33 mA		$7.0 \cdot 10^{-6} \cdot I +$ 40 µA	
	> 33 mA to 330 mA		$60 \cdot 10^{-6} \cdot I +$ 40 µA	
	> 330 mA to 1 A		$0.23 \cdot 10^{-3} \cdot I +$ 60 µA	
	> 1 A to 3 A		$0.45 \cdot 10^{-3} \cdot I +$ 50 µA	
	> 3 A to 11 A		$0.58 \cdot 10^{-3} \cdot I +$ 0.58 mA	
	> 11 A to 20 A		$1.1 \cdot 10^{-3} \cdot I +$ 0.90 mA	
DC resistance Resistors, fixed values	1 mΩ	PRO-PMT/EL-005, version 4A	$72 \cdot 10^{-6} \cdot R$	R: measured value
	10 mΩ		$28 \cdot 10^{-6} \cdot R$	
	100 mΩ		$22 \cdot 10^{-6} \cdot R$	
	1 Ω		$13 \cdot 10^{-6} \cdot R$	
	10 Ω		$13 \cdot 10^{-6} \cdot R$	
	100 Ω		$13 \cdot 10^{-6} \cdot R$	
	1 kΩ		$10 \cdot 10^{-6} \cdot R$	
	10 kΩ		$10 \cdot 10^{-6} \cdot R$	
	100 kΩ		$12 \cdot 10^{-6} \cdot R$	
	1 MΩ		$20 \cdot 10^{-6} \cdot R$	

[1)] ማሻስ ስቦቅሮቃሳስሳ በቃሰስቈቋሮሽቃቋሽስቋ ሮሰሰቂቈሳሽቃሽ ቋቂ_ᵒ-4/02 ል:2022 ሮቈስ ቅሮቈቋ ቂሶ ᐧልᐧ ሮቃሳ ሮቈስ ቋሻስ ሯስቋቋ ቂስሮቋበቈስቂስቃቋ በቃሰስቈቋሮሽቃቋሽስቋ
ብሽቋሻሽቃ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቈቃ. ማሻስሽ ሻሮባስ ሮ ሰቂባስቈሮሽስ ቅቈቂሯሮሯሽቂሽቋሽ ቂሶ ሮቅቅቈቂቦሽቊሮቋስቂሽ 95 ኀ

ᵒቃቃስቦ ቋቒ ቋሻስ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቒቃ

Permanent Laboratory

Calibration and Measurement Capabilities (CMC)

Measurement quantity / Calibration item	Range	Measurement conditions / procedure	Expanded uncertainty of measurement [1)]	Remarks
DC resistance Measuring instruments	0.10 Ω to 11 Ω	PRO-PMT/EL-005, version 4A	$15 \cdot 10^{-6} \cdot R$ + 1.2 mΩ	*R*: measured value
	> 11 Ω to 33 Ω		$41 \cdot 10^{-6} \cdot R$ + 20 mΩ	
	> 33 Ω to 110 Ω		$13 \cdot 10^{-6} \cdot R$ + 20 mΩ	
	> 110 Ω to 330 Ω		$13 \cdot 10^{-6} \cdot R$ + 20 mΩ	
	> 330 Ω to 1.1 kΩ		$13 \cdot 10^{-6} \cdot R$ + 20 mΩ	
	> 1.1 kΩ to 3.3 kΩ		$7.0 \cdot 10^{-6} \cdot R$ + 0.10 Ω	
	> 3.3 kΩ to 11 kΩ		$1.0 \cdot 10^{-6} \cdot R$ + 12 mΩ	
	> 11 kΩ to 33 kΩ		$15 \cdot 10^{-6} \cdot R$ + 0.80 Ω	
	> 33 kΩ to 110 kΩ		$7.0 \cdot 10^{-6} \cdot R$ + 0.60 Ω	
	> 110 kΩ to 330 kΩ		$10 \cdot 10^{-6} \cdot R$ + 1.5 Ω	
	> 330 kΩ to 1.1 MΩ		$7.0 \cdot 10^{-6} \cdot R$ + 12 Ω	
	> 1.1 MΩ to 3.3 MΩ		$70 \cdot 10^{-6} \cdot R$ + 0.17 kΩ	
	> 3.3 MΩ to 11 MΩ		$0.20 \cdot 10^{-3} \cdot R$ + 0.24 kΩ	
	> 11 MΩ to 33 MΩ		$0.37 \cdot 10^{-3} \cdot R$ + 2.6 kΩ	
	> 33 MΩ to 110 MΩ		$0.93 \cdot 10^{-3} \cdot R$ + 2.3 kΩ	
	> 110 MΩ to 330 MΩ		$3.5 \cdot 10^{-3} \cdot R$ + 0.12 MΩ	
	> 330 MΩ to 1.1 GΩ		$18 \cdot 10^{-3} \cdot R$ + 0.58 MΩ	
AC voltage Measuring instruments	10 mV to 33 mV	40 Hz to 10 kHz PRO-PMT/EL-004, version 4A	$4.0 \cdot 10^{-6} \cdot U$ + 0.50 mV	*U*: measured value
	> 33 mV to 0.33 V		$16 \cdot 10^{-6} \cdot U$ + 0.50 mV	
	> 0.33 V to 3.3 V		$0.12 \cdot 10^{-3} \cdot U$ + 0.50 mV	
	> 3.3 V to 33 V		$0.20 \cdot 10^{-3} \cdot U$ + 1.2 mV	
	> 33 V to 330 V	45 Hz to 10 kHz PRO-PMT/EL-007, version 4A	$0.24 \cdot 10^{-3} \cdot U$ + 8.0 mV	
	> 330 V to 1000 V		$0.33 \cdot 10^{-3} \cdot U$ + 70 mV	
AC current Measuring instruments	3.3 mA to 33 mA	45 Hz to 1 kHz PRO-PMT/EL-007, version 4A	$20 \cdot 10^{-6} \cdot I$ + 0.24 mA	*I*: measured value
	> 33 mA to 330 mA		$0.25 \cdot 10^{-3} \cdot I$ + 0.16 mA	
	> 330 mA to 1 A		$0.60 \cdot 10^{-3} \cdot I$ + 0.12 mA	
	> 1 A to 3 A		$0.70 \cdot 10^{-3} \cdot I$ + 0.12 mA	
	> 3 A to 11 A		$0.70 \cdot 10^{-3} \cdot I$ + 3.0 mA	
	> 11 A to 20 A		$1.5 \cdot 10^{-3} \cdot I$ + 6.0 mA	
	> 20 A to 120 A		$2.5 \cdot 10^{-3} \cdot I$ + 6.0 mA	

[1)] ማሻስ ስቦቅሮቃሳስሳ በቃሰስቈቋሮሽቃቋሽስቋ ሮሰሰቁቈሳሽቃሽ ቋቒ-4/02 ል:2022 ሮቈስ ቅሮቈቋ ቁሶ ኍሌ ሮቃሳ ሮቈስ ቋሻስ ሯስቋቋ ቒስሮቋበቈስቒስቃቋ በቃሰስቈቋሮሽቃቋሽስቋ
ብሽቋሻሽቃ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቒቃ. ማሻስሽ ሻሮባስ ሮ ሰቁባስቈሮሽስ ቅቈቁሯሮሯሽቁሽቋሽ ቁሶ ሮቅቅቈቁቦሽቒሮቋስቁሽ 95 ን

ሓስቈሽቁሳ ቁሶ ባሮቁሽሳሽቋሽ: 27.06.2022 ቋቒ 26.06.2027

Valid from: 27.06.2022

ᵒቃቃስቦ ቋቄ ቋሻስ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቈቃ

Onsite Calibration

Calibration and Measurement Capabilities (CMC)

Measurement quantity / Calibration item	Range	Measurement conditions / procedure	Expanded uncertainty of measurement [1]	Remarks
Weighing instruments				
Non-automatic electronic weighing instruments with digital indicator *)	Up to 1000 g	EURAMET Calibration Guide No. 18, Version 4.0	$2 \cdot 10^{-6}$	with weights according to OIML R 111-1:2004,Class E_2
	Up to 60 kg		$1 \cdot 10^{-5}$	with weights according to OIML R 111-1:2004, Class F_1
	Up to 300 kg		$1 \cdot 10^{-4}$	with weights according to OIML R 111-1:2004, Class M_1
Temperature quantities				comparison with resistance thermo-meters or thermocouples
Climatic chambers and autoclaves (with air circulation) *)	25 °C to 400 °C	DKD-R 5-7:2018, Method C EURAMET cg-20, Version 5.0	0.60 K	
Climatic chambers (with air circulation) *)	-70 °C to 150 °C		0.50 K	
Calibration baths *)	-80 °C to 250 °C	PRO-OS/TH-002, version 1A	0.15 K	
Calibration baths *)	-40 °C to 250 °C		0.50 K	

Mobile Laboratory

Measurement quantity / Calibration item	Range	Measurement conditions / procedure	Expanded uncertainty of measurement [1]	Remarks
Mass standard Conventional mass *)	1 g	OIML R 111-1:2004	0.1 mg	For weight pieces according to OIML recommendation R 111-1:2004, Class F_2
	2 g		0.12 mg	
	5 g		0.16 mg	
	10 g		0.2 mg	
	20 g		0.25 mg	
	50 g		0.3 mg	
	100 g		0.5 mg	
	200 g		1.0 mg	
	500 g		2.5 mg	
	1 kg		5.0 mg	
	2 kg		10 mg	
	5 kg		25 mg	
	10 kg		50 mg	
	20 kg		100 mg	

[1] ማሻስ ስቦቅሮቃሳስሳ በቃሰስቈቋሮሽቃቋሽስቋ ሮሰሰቋቈሳሽቃሽ ቋቄ‿ᵒ-4/02 ል:2022 ሮቈስ ቅሮቈቋ ቈሶ ኣልፋ ሮቃሳ ሮቈስ ቋሻስ ሯስቋቋ ቂስሮቋበቈስቂስቃቋ በቃሰስቈቋሮሽቃቋሽስቋ ብሽቋሻሽቃ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቈቃ. ማሻስሽ ሻሮባስ ሮ ሰቈባስቈሮሽስ ቅቈቂሯሮሯሽቁሽቋሽ ቈሶ ሮቅቅቈቂቦሽቂሮቋስቈሽ 95 ን

ሓስቈሽቈሳ ቈሶ ባሮቁሽሳሽቋሽ: 27.06.2022 ቋቄ 26.06.2027

Valid from: 27.06.2022

ⁿቃቃስቦ ቋቄ ቋሻስ	ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቈቃ					
Pressure Gauge pressure p_e *)	0 kPa	to	400 kPa	DKD-R 6-1:2014 <u>only</u> sequence B and C	0.5 kPa	Pressure medium: Oil
	> 400 kPa	to	1 MPa		1.5 kPa	
	> 1MPa	to	10 MPa		20 kPa	
	> 10 MPa	to	25 MPa		45 kPa	
	> 25 MPa	to	60 MPa		200 kPa	
Temperature quantities Liquid-in-glass thermometers *)	-20 °C	to	360 °C	in dry block calibrator PTB testing instruction Volume 2, 2nd edition	0.20 K	comparison with a standard resistance thermometer
Direct reading thermometers with resistance sensor *)	-20 °C	to	660 °C	in dry block calibrator DKD-R 5-1:2018	0.20 K	
Direct reading thermometers with thermocouple sensor *)	-20 °C	to	660 °C	in dry block calibrator DKD-R 5-3:2018, EURAMET Calibration Guide No. 8, Version 3.1	0.20 K	
Mechanical (dial) thermometers	-20 °C	to	660 °C	in dry block calibrator PRO-MOB/TH-001, Version 2A	0.25 K	
Volume of liquids Volumetric burettes *)	10 mL			Gravimetric method ISO 4787:2021	7 µL	
	25 mL				10 µL	
	50 mL				22 µL	
	100 mL				37 µL	

Calibration and Measurement Capabilities (CMC)

[1)] ማሻስ ስቦቅሮቃሳስሳ በቃሰስቈቋሮሽቃቋሽስቋ ሮሰሰቁቈሳሽቃሽ ቋቂ፦-4/02 ል:2022 ሮቈስ ቅሮቈቋ ቁሶ ፦ል፦ ሮቃሳ ሮቈስ ቋሻስ ሯስቋቋ ቂስሮቋበቈስቂስቃቋ በቃሰስቈቋሮሽቃቋሽስቋ
ብሽቋሻሽቃ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቈቃ. ማሻስቨ ሻሮባስ ሮ ሰቂባስቈሮሽስ ቅቈቂሯሮሯሽቁሽቋቨ ቁሶ ሮቅቅቈቁቦሽቂሮቋስቁቨ 95 ን

ሓስቈሽቁሳ ቁሶ ባሮቁሽሳሽቋቨ: 27.06.2022 ቋቂ
26.06.2027
Valid from: 27.06.2022

ᵒቃቃስቦ ቋቂ ቋሻስ ሮሰሰቈስሳሽቋሮቋሽቈቃ

Mobile Laboratory

Calibration and Measurement Capabilities (CMC)

Measurement quantity / Calibration item	Range	Measurement conditions / procedure	Expanded uncertainty of measurement [1)]	Remarks
Volumetric pipettes [*)]	10 mL	ISO 4787:2021	10 µL	
	20 mL		13 µL	
	25 mL		15 µL	
	50 mL		17 µL	
	100 mL		27 µL	
	200 mL		34 µL	
Volumetric flask [*)]	10 mL	ISO 4787:2021	22 µL	
	20 mL		37 µL	
	25 mL		37 µL	
	50 mL		55 µL	
	100 mL		78 µL	
	200 mL		0.14 mL	
	250 mL		0.14 mL	
	500 mL		0.21 mL	
	1000 mL		0.29 mL	
	2000 mL		0.40 mL	
	5000 mL		0.79 mL	
Measuring cylinders [*)]	10 mL	ISO 4787:2021	89 µL	
	25 mL		0.17 mL	
	50 mL		0.27 mL	
	100 mL		0.41 mL	
	250 mL		0.73 mL	
	500 mL		1.2 mL	
	1000 mL		1.9 mL	
	2000 mL		3.1 mL	
Provers [*)]	5 L		1.5 mL	
	10 L		2.0 mL	
	20 L		4.1 mL	

ᵒሯሯቈስባሽሮቋሽቈቃቋ በቋስሳ:

OIML	International Organization of Legal Metrology
EURAMET	European Association of National Metrology Institutes
DKD-R	Guideline of Deutscher Kalibrierdienst (DKD)
PRO-xxx	In house method of Ethiopian Metrology Institute

Deutsche Akkreditierungsstelle

ቃቃስቦ ቋቄ ቋሻስ ሮሰሰቄስሳሽቋሮቋሽቄቃ